Sermo decimuſoctauus.

Ioan.3. NEmo aſcēdit in cælū niſi qui de cælo deſcēdit
filius hominis qui eſt in cælo. Dñs & ſaluator
noſter Ieſus xp̄s uolēs nos docere quō in cæ⸗
lum aſcēderemus: ipſe fecit qđ docuit: aſcēdit
in cælū. Et qm̄ aſcēdere nō poterat niſi prius deſcēderet:
deſcendere aūt eum uel aſcēdere nō patiebatur diuinita⸗
tis ſuæ ſimplicitas: quippe quæ nec minui pōt nec auge⸗
ri: aut aliquo modo uariari: aſſumpſit in unitatē ſuæ pſo⸗
næ naturā noſtram: id eſt humanam in qua deſcenderet &
aſcenderet: uiamqꝫ nobis qua & nos aſcēderemus oſten⸗
deret. Quod totū indicant ſancti euāgelij uerba propoſi⸗
ta. In eo eñ quod dictū eſt nemo aſcendit in cælū niſi qui
deſcēdit, aſſumptio humane naturæ exprimitur: in eo au⸗
tem qđ infertur qui eſt in cælo: diuinitatis ſuæ incōmu⸗
tabilitas oſtēditur. In quibꝰ uerbis illud etiā innuitur ꝙ
ipſe ſit uia per quā aſcendamus: ipē patria ubi maneamꝰ:
uia ſcilicet tranſeūtibus: patria peruenientibus. Manens
itaqꝫ qđ erat in natura ſua: deſcēdit & aſcendit ꝓpter nos
Sapi.8. in nr̄a: attingēs nimirū à fine uſqꝫ ad finē fortiter: & diſpo
nēs oīa ſuauiter. Deſcēdit ſiquidē quo inferius nō decuit
aſcēdit quo celſius nō potuit. Ipſumqꝫ deſcēſum egit for⸗
titer, quia uirtus erat: aſcēſum diſpoſuit ſuauiter: quia ſa⸗
pientia erat. Deſcendit aūt dictū eſt non cecidit: quia qui
cadit ſine gradu ruit: q aūt deſcēdit gradatim pedē ponit.
Sunt ergo gradus in deſcēdēdo: ſunt in aſcēdēdo. In de⸗
ſcendēdo primus quidē gradus eſt à ſummo cælo uſqꝫ ad
carnē: ſecundus uſqꝫ ad crucē: tertius uſqꝫ ad mortē. Ecce
quouſqꝫ deſcendit. Nūquid amplius potuit. Poterat iam
certe rex noſter dicere: & quaſi quodam operis effectu cla
Eſaiæ. 5. mare. Quid ultra debui facere & nō feci? Maiorē hac dile
Ioan. 15. lectionē nemo habet: ut aīam ſuā ponat quis pro amicis
ſuis. Vidimus deſcenſum: uideamus & aſcēſum. Sed & ille
quoqꝫ triplex eſt: & eiꝰ primus gradus gloria reſurrectio⸗
nis: ſecūdus poteſtas iudicij: tertius cōceſſus ad dexteram
patris. Et de morte quidē meruit reſurrectionem: de cru⸗
ce iudicij poteſtatem: ut qm̄ in illa iniuſte iudicatus eſt de
illa iuſtam obtineret iudicijs cēſurā: ipſo poſt reſurrectio⸗
nem dicēte. Data eſt mihi omnis poteſtas ī cælo & in ter⸗
Mat. 28 ra. Ipſam uerò ſerui formam: id eſt carnem in qua paſſus
& mortuus eſt: reſuſcitatam euexit ſup oēs cælos & ſuper
omnes angelorum choros: uſqꝫ dexteram patris. Quid
Gala. 9. hac diſpoſitione ſuauius ubi mors abſorbet̃ in uictoria:
ubi ignominia crucis uertit̃ in gloriā? ut de illa dicāt ſan
cti: abſit mihi gloriari niſi in cruce dñi noſtri ieſu xp̄i: ubi
& ipſa carnis humilitas ex hoc mūdo trāſit ad patrē. Hac
aſcēſiōe nihil ſublimius: hoc honore nihil glorioſius di⸗
ci pōt aut cogitari. Sic per incarnatiōis ſuæ myſteriū de⸗
ſcendit & aſcēdit dñs: relinquēs nobis exemplū ut ſequa⸗
mur ueſtigia eius. Sumamus & nos de myſterio eius: mo⸗
ribus noſtris exemplū. Qui eñ dicit ſe in xp̄o manere: de⸗
bet ſicut ipſe ambulauit & ipſe ambulare. Deſcēdamus ꝑ
uiā humilitatis: ponaturqꝫ nobis primus eius gradus: id
eſt primus profectus nolle dominari: ſecūdus uelle ſubij⸗
ci: tertius in ipā ſubiectiōe quaslibet cōtumelias & iniu⸗
rias illatas æquanimiter pati. Primo gradu caruit ī cælo
Eſai. 14. lucifer ille: qui dixit in corde ſuo. In cælum aſcēdam: ſup
aſtra exaltabo ſoliū meū: ſedebo in monte teſtamēti in la⸗
teribus aquilonis: aſcendā ſuper altitudinē nubium: ſimi⸗
lis ero altiſſimo. Hæc dicens irreparabiliter cecidit de cæ
lo: & hoc ideo forte quia oīno intolerabilis ſuperbia eſt
uelle dominari. Secundo gradu caruerūt primi hoīes in
paradiſo: q licet ſua maluerint uolūtate abuti quàm crea⸗
tori ſubijci: nō tñ præſumpſerūt cæteris ſuæ ſortis dñari.
Ideoqꝫ culpa eorū & pœna longe extitit diſſimilis ſuper⸗
biæ atqꝫ ruinæ diaboli: unde & diuina clemētia qñqꝫ me⸗
ruerunt reparari. Tertiū gradū nō habēt qui ad tempus
credunt: ſed in tēpore tētationis recedunt. Hæc dicimus
ut ſciamꝰ à quorū imitatione declinare debeamus. Nam
& diabolus & homo uterqꝫ aſcēdere præpoſtere uoluit:
hic ad ſcientiam: ille ad potentiam: ambo ad ſuperbiam.
Non ſic aſcendere uelimꝰ: quin potius audiamꝰ ꝓphetā
quærentē quō aſcendendū ſit. Quis, inquit, aſcēdet ī mō Pſal. 2.
tem dñi: aut quis ſtabit in loco ſancto eiꝰ? Innocēs mani⸗
bus & mūdo corde: qui non accepit in uano aīam ſuā, nec
iurauit in dolo proximo ſuo. Vbi notandū ꝙ triplicē gra
dum aſcēdēdi cōſtituit. Primus gradus eſt innocētia ope
ris: ſecundus munditia cordis: tertius fructus ædificatio⸗
nis. Quos gradus miro modo inuenimus in ſuperioribꝰ
gradibus deſcentionis. Ibi quippe fuerat tertius gradus:
tolerantia iniuriarū. Ipſa eſt enim quæ probat huiꝰ aſcē⸗
ſionis primum gradum: id eſt innocentiā operis. Ibi ſcđs
fuerat patientia ſubiectionis: & ipſam operatur munditia
cordis: quæ eſt ſecūdus aſcenſionis gradus. Ad hoc enim
doctores prælatos habemus: ut cor mūdemus: dicente do
mino. Iam uos mundi eſtis propter ſermonem quem locu Ioan. 15.
tus ſum uobis. Ibi etiam primus gradus fuerat contēptꝰ
dominationis: hic tertius eſt fructus ædificationis. Quiſ⸗
quis autem dominari non appetit: is profecto fructuoſe
præeſt cæteris inſtituendis.

Sermo decimus nonus.

QVuis aſcendet in montē dñi? Aſcendit quidē Pſal. 33.
ſemel xp̄s corporaliter ſup altitudinē cælorū:
ſed & nūc aſcēdit quotidie ſpūaliter in cordibꝰ
electorū. Si ergo uolumꝰ & nos cū eo aſcēdere,
aſcendendū nobis eſt in montes uirtutū de uallibꝰ uitio⸗
rum. Eſt aūt gemina ſpecies ipſorum uitiorum. Alia enim
ſunt quæ nocent nobis: alia quæ ꝓximis. Illa flagitia: iſta
uocantur facinora: & hæc omnia dicuntur uallis lachry⸗
marum: quia omni fletus fluuio plangenda eſt uita pecca⸗
torum. De ualle flagitiorū aſcenditur ad montē caſtitatis
triplici continentia, membrorū, ſenſuum, cogitationū. In
prima cōtinentia cohibetur actus: in ſcđa uitat̃ aſpectus.
in tertia reſecat̃ affectus. Itē de ualle facinorū aſcēditur in
montē innocētiæ. Hic erigitur ſcala: quod tibi nō uis fie
ri alij ne facias: & ponit̃ in ea triplex gradus timoris: uel
eiꝰ ſcilicet qui patitur ne reddat talionem: uel ſuperioris
poteſtatis ne inferat ultionem: uel interni iudicis qui red
dit unicuiqꝫ ſcđm opera ſua. Cum autē ad hunc montem
aſcēderint iā iuſti ſunt, & ex fide uiuūt: ſed neceſſe eſt eos
ſecundum apoſtolum perſequutiōem pati. Itaqꝫ cōfugiē⸗
dum eſt de monte innocentiæ ad montem patiētiæ: & hic
quoqꝫ erigit̃ ſcala triplicis gradus. Primus eſt dñi paſſio:
ſecūdus martyrum fortitudo: tertiꝰ præmij magnitudo.
Poſſunt ſanè gradus iſti dici gradus pudoris: ſicut in in⸗
nocentia fuerunt gradus timoris. Et nota ꝙ mons iſte pa⸗
tiētiæ ſecundū hos gradus eſt arduꝰ, ſpinoſus, aridus. Ar
duus propter difficultatē imitandi paſſionem dñi: ſpino⸗
ſus ꝓpter aculeos tentationū quæ multiplices ſunt, dāna
ſcilicet rerum: cōtumeliæ uerborū: cruciatus corporum:
in quibus ſancti martyres examinātur: aridus ꝓpter retri
butionē præmiorū quæ nō in hoc ſeculo ſperatur: ſed in
futuro. Poſt hunc montē reſtat ei alius mons aſcēdēdus:
mons ſcilicet montiū: ad quem cum peruenerit: iam in eo Pſal. 75.
deus requieſcit. Vnde ſcriptū eſt. Factus eſt in pace locus
eius. Sed & in hoc monte pacis erigitur ſcala charitatis:
unde dñs dicit. Quæcūqꝫ uultis ut faciant uobis hoīes: & Mat. 7.
uos facite illis. Volumus ſiquidem retribui nobis: uolu⸗
mus ignoſci: uolumus gratis dari.

Sermo uigeſimus.

DE ſpū ſcō teſtat̃ ſcriptura: qa procedit, ſpirat, in
habitat, replet, glorificat. Procedere dicit̃ duo⸗
bus modis: unde, & quo. Vñ? A patre & filio.
Quo? Ad creaturā. Procedendo p̄deſtinat: ſpi⸗
rādo uocat quos p̄deſtinauit: inhabitādo iuſtificat quos
uocauit: replēdo accumulat meritis quos iuſtificauit: glo
rificando ditat præmijs quos accumulauit meritis.

Sermo uigeſimuſprimus.

SPirituſſanctus arguit mūdū de peccato quod Ioan. 16.
diſſimulat: de iuſtitia quā nō ordinat: dum ſibi
non deo eam dat: de iudicio quod uſurpat dū
tam de ſe quàm de alijs temere iudicat.

Sermo

Sermo uigeſimuſſecundus.

Ioan. 12. QVi mihi miniſtrat: me ſequat̃. Quidam ſunt q
nō ſequunt̃ Chriſtū: ſed fugiūt. Alij nō ſequun
tur, ſed præeūt. Nonnulli ſequunt̃: ſed non aſſe⸗
quunt̃. Alij uerò ſequunt̃ & cōſequunt̃. Nō ſe⸗
quūt̃ ſed fugiūt q necdū peccare deſiſtūt. De qbꝰ ſcriptū
Ioan. 3. eſt. Oīs qui male agit: odit lucē. Et ꝓpheta. Ecce iſti q elō
Pſal. 72. gant ſe à te: peribūt. Non ſequunt̃ ſed præeunt: qui magi
ſtrorū ſentētijs ſuas præferunt. Quorū imaginē tenebat
Petrꝰ: cū ꝓ ſalute nr̄a uolētē pati dñm increparet dicēs.
Mat. 16. Abſit à te dñe: nō erit tibi hoc. Sequūt̃ ſed nō aſſequunt̃
qui ſegniter ac remiſſe agūt: uel uſqꝫ ad finē non perſeue
Hebr. 12 rātes de medio itinere reuertunt̃. Talibus dicit apl's. Re⸗
miſſas manus & diſſoluta genua erigite: & greſſus rectos
facite pedibꝰ ueſtris: ut non claudicās qs erret: magis aūt
ſanet̃. Sequunt̃ & cōſequunt̃: qui uiā hūilitatis eiꝰ deuo⸗
to mentis affectu pſeuerāter imitant̃. Hmōi uerè ſequunt̃
dñm. Qui mihi miniſtrat me ſequat̃: id eſt me imitet̃. Quo
Ioā. 12. fructu? Vt ubi ſum ego, inqt, ibi ſit & miniſter meus. Fru
Ibidem. ctus itaqꝫ huiꝰ imitatiōis: māſio eſt æternæ beatitudinis.

Sermo uigeſimuſtertius

Lucæ. 9. QVi uult uenire poſt me: per me: ad me. Poſt me,
quia ueritas ſum: per me, qa uia ſum: ad me, qa,
uita ſum. Qui uult uenire poſt me, abneget ſe
metipſum: & tollat crucē ſuam & ſequatur me.
Tria ꝓpoſuit Chriſtus: dei uirtus & dei ſapiētia: angelus
magni cōſilij: aīe rōnali ad imaginē trinitatis factæ: ſcili⸗
cet ſeruitutē, uilitatē, aſperitatē. In abnegatione ſui ſerui
tus: in toleratione crucis uilitas: in imitatiōe Chriſti deſi
gnat̃ aſperitas: ut quæ per inobediētiā de ſtatu trinæ fœli
citatis ceciderat: hūiliata afflictiōe trinæ miſeriæ per obe⸗
dientiam reſurgat. Ceciderat eñ à ſeipſa à ſocietate ange
lorū: à uiſione dei: id eſt à libertate: à dignitate: à beatitu⸗
ne. Audiat ergo conſilium: ut abnegando ſemetipſam: id
eſt ꝓpriā uoluntatē ſui: libertatē recuperet: tollēdo crucē
ſuā: id eſt, carnē ſuā cū uitijs & cōcupiſcētijs crucifigēdo,
per cōtinētiæ bonū recuperet ſocietatē angelorū: ſequē⸗
do Chriſtū, id eſt, eiꝰ paſſionē imitādo, recupet claritatis
eius uiſionē: quia ſi cōpatimur ei: & conregnabimus.

Sermo uigeſimuſquartus.

Pſal. 115. PRecioſam ī cōſpectu dñi mortē ſctōrū eiꝰ facit
aliqñ uita: aliqñ cauſa: aliqñ uita ſimul cū cau⸗
ſa. In cōfeſſoribus q in dño moriunt̃ facit p̄cio
ſam, uita. In martyribus q pro dño moriunt̃, fe⸗
cit eā p̄cioſam: aliqñ ſola cauſa: aliqñ cauſa pariter & uita
Et illa qdē mors p̄cioſa ē quā cōmēdat uita: p̄cioſior uerò
quā facit cā: p̄cioſiſſima uerò quā p̄uenit uita ſil' cū cauſa

Sermo uigeſimuſquintus.

Ibidem. PRecioſa in conſpectu dñi mors ſanctorū eius.
Tria ſunt quæ ſanctum faciūt hoīem: uictus ſo
brius: actus iuſtus: ſenſus pius. Victus ſobrius
erit: ſi continenter, ſi ſocialiter, ſi obediēter, id
eſt, caſte, charitatiue, humiliter uixerimus. Per cōtinentiā
eñ caſtitas: per ſocialitatē charitas: ꝑ obedientiā hūilitas
acqrit̃. Et hæc eſt uirtus quæ aīam pfecte deo ſubditā ſub
umbra alarū ipſius ſecure facit uiuere. Actus iuſtus erit: ſi
fuerit rectus, diſcretꝰ fructuoſus. Rectꝰ ꝑ bonā intētionē:
diſcretus per mēſurā poſſibilitatis: fructuoſus pec utilita⸗
tem proximorū. Senſus pius erit: ſi fides noſtra deūſentit
ſumme potentē, ſumme ſapientē, ſumme bonū: ut per eiꝰ
potentiā noſtrā credamus adiuuari infirmitatē: per eius
ſapientiā noſtrā credamus corrigi ignorātiā: per eius bo
nitatem noſtrā credamus dilui iniquitatē. Tria ſunt quæ
mortem ſanctorum faciūt precioſam: quies à labore: gau⸗
dium de nouitate: ſecuritas de æternitate.

Mat. 13. Sermo uigeſimuſſextus.

TRiplicem nobis cōmēdat gradū parobola tri⸗
plex lectionis unius. Ager eſt corpus. Huic dū
adhuc dominātur paſſiones deſideriorū: iacet
incultus & obnoxius maledicto. Spinas & tri⸗
bulos germinat: quid intus lateat ignoratur. Quis enim
eo tempore idoneū reputet ferre dignos pœnitentie fru⸗
ctus? Quid tam inſipiēter exponis aīa corpꝰ tuū? Neſcis
qd abſcōditū ſit in eo. Quid niſi regnū cælorū? Inuenire
eſt in eo ſalutis opa: qbus regnū cælorū poteris adipiſci.
Eme ergo agrū, & á cōcupiſcentijs tuis tibi uēdica corpꝰ
tuū: dato nimirū pretio fomētis & occaſionibꝰ ipſarū cō
cupiſcentiarū. Vbi uero theſaurum effoderis: eſto iam ne
gociator & precioſas margaritas quære. Si precioſiſſimā
unam inueneris: etiā tunc uende qcqd habes & eme eam.
Quæ eſt tñ una tam precioſa? Neqꝫ eñ mirū ſi ꝓ theſau⸗
ro uendidit quæcūqꝫ habebat. id eſt pro diuitijs ſalutis &
peccata & peccati fomēta deſeruit. Hæc quippe ſola priꝰ
habebat. Nūc autē ubi theſaurū hūc reperit, quō quærit
bonas margaritas: & pro una oīa uēdidit? Ego unā hanc
nihil aliud quàm unitatē arbitror eſſe. Quærit aūt bonas
margaritas: qui in opere ſalutis ſuæ nō eſt contētus infe⸗
rioribꝰ bonis: ſed ſumma quæqꝫ & excellētiora perquirit.
Nihil ergo precioſius inueniēs unitate, nō parcat oībus
cæteris ꝓpter eam: ieiunijs: uigilijs, orationibus, audacter
præferat unitatē. Volo aūt ut in ea quoqꝫ ſic maneat, nō
quaſi unus ex oībus: ſed quaſi cū oībus unus. Latū expā
dat ſinū: ex omni genere affectionū claudat intra uiſcera
ſua: oībus oīa fiat: & cōgaudere paratus & compati: gau⸗
dere cū gaudētibus, flere cū flētibus. Erit eñ cū ad littꝰ
uenies, malos piſces á ſagena charitatis excludet: & quic⸗
quid moleſtum eſt, foras mittetur.

Sermo uigeſimuſſeptimus.

EOdem ordine quo ꝓceſſit culpa: ſubſecuta eſt
etiā culpæ medicina. Primū peccatū eſt factū Ea. 14.
in cælo per ſuperbiā præuaricatoris angeli: q
dixit in corde ſuo. In cælū cōſcēdā: ſuper aſtra
dei exaltabo ſoliū meū: ſedebo in monte teſtamenti in la⸗
teribus aqlonis, aſcendā ſuper altitudinē nubiū, ero ſilis
altiſſimo. In ſeipſo tumuit: & de ſorte beatorū ſpirituum Mat. 5.
eiectus cælorū regnū amiſit. Cōtra hoc peccatū dictū eſt.
Beati paupes ſpiritu: qm̄ ipſorū eſt regnū cælorū. Scđm
peccatū commiſſum eſt per inobediētiā mulieris in para⸗
diſo. Ex hoc peccato facta eſt caro rebellis ſpiritui: ut qm̄
ſpiritus eius nō fuit ſubiectus creatori: nec caro ſit ſubie
cta ſpiritui. Cōtra hoc eſt dictū. Beati mites qm̄ ipi poſ⸗
ſidebūt terrā. Horū duorū peccatorū cōprehēdit dñs me
dicinā dicēs. Diſcite à me, quia mitis ſum & humilis cor⸗
de. Tertium peccatū fuit ꝙ ipſa mulier uirū quoqꝫ ſecum
traxit in culpā. Debuit quidē illa peccatū ſuū deflere: nec
addere peccatū peccato: ſed in hoc ſe putauit habere con
ſolationē, ſi uirū faceret peccati ſui participē. Quodāmo
do enim nature eſt: unūquemqꝫ uelle, ſiue in uitijs, ſiue in
uirtutibus aſſociare ſibi cōſortem. Cōtra hoc peccatū eſt
iſtud remediū. Beati qui lugent: quoniā ipſi cōſolabunt̃.
Quartū peccatū cōmiſit Adam: qui cōſenſit. Adam enim
(ſicut ait apoſtolꝰ) nō eſt ſeductus: mulier autē ſeducta in
præuaricatione fuit. Illa per ignorantiā: iſte peccauit per
infirmitatē. Peccauit autem nimis diligēdo uxorem: nō
quia eius uoluntatē fecit: ſed quia eam uoluntati prætu⸗
lit diuinæ. Vnde & à dño ei dictum eſt. Pro eo ꝙ obediſti
uoci uxoris tuæ plus quàm meæ: maledicta terra ī opere
tuo. Iuſtum quippe erat: ut illius magis uolūtatē faceret,
cui plus debebat. Quis uerò ambigat plus eū debere con
ditori quàm uxori? Siquidē uxori erat aſtrictus tātū per
amorem: deo autem per timorē ſimul & amorē. Plus ergo
debuerūt ualere duo uincula ad tenendum eum erga dei
præceptum: quàm unū tātū erga coniugis affectū. Cōtra
hoc quartū peccatū: adhibitū eſt remediū. Beati qui eſu⸗
riunt & ſitiunt iuſtitiam: quoniā ipſi ſaturabunt̃. Habuit
quidem Adā iuſtitiam á iuſto deo creatus iuſtꝰ: ſed quia
non eā ex libero arbitrio dilexit: facile ab ea per idē libe⸗
rum arbitrium defluxit. Quo cōtra dicitur per pſalmiſtā
de Chriſto. Dilexiſti iuſtitiā & odiſti iniquitatē. Quintū
eque peccatū commiſit: qui propriam culpam retorſit in
uxorem, cum ait. Mulier quam dediſti mihi ſociam dedit
mihi de ligno: & comedi. Primo quidem crudelis ī ſe qui

peccatū ſuū excuſauit:ſecundo in uxorē quā accuſauit. Et
utiq; ſatis ſumpta eſt digna de peccato uindicta: qm̄ eam
Mat.5. accuſauit:cuiꝰ amore peccauit. Cōtra hoc peccatū dictū
eſt.beati miſericordes:qm̄ ipſi miſericordiā cōſequentur.
Gen̄.3 Sextū peccatū fecit Eua:quæ cū īcreparet̃ à dn̄o cur hoc
p̄s.140. feciſſet:reſpōdit ei.Serpēs decepit me,& comedi. Sic de-
clinauit & ipſa in uerba malitiæ ad excuſandas excuſatio
nes in peccatis:refundens culpā in ſerpentē, quaſi immu-
nis à crimine:cum nil obfuiſſet ſuggeſtio,ſerpentis,ſi illa
negaſſet aſſenſum ꝓpriæ uolūtatis:& forte preceſſit in ea
aliquis motus ſuperbiæ, unde ſeduci meruit à ſerpente.
Contra quod dictū eſt.Beati mundo corde:qm̄ ipſi deum
Mat.5. uidebunt.Septimū peccatū factū eſt extra paradiſum:qm̄
Cain cōſurrexit aduerſus Abel fratrē ſuū:& interfecit eū.
Gen̄.4. Ex eo iam tēpore inueteratū eſt:ut mali inſurgant in bo-
nos & opprimāt eos.Huiꝰ peccati remediū eſt iſtud.Bea
Matt.5. ti pacifici: qm̄ filij dei uocabūt̃.Q; ſi ab infeſtatione ceſſa
re noluerint iniqui:patienter tolerent eos iuſti: audiētes
Ibidem. cōſolationē quæ ſeqtur,& dicit.Beati qui perſecutionē
patiūtur ꝓpter iuſtitiā:qm̄ ipſorū eſt regnū cælorū.Ecce
quàm neceſſarius fuit aduētus Chriſti: q̄ carnē ſubijceret
Ioan.1. ſpūi:hoīem paſicaret ſibi:deum reconciliaret homini.

Sermo uigeſimuſoctauus.

Exo.20. LEx per Moyſen data eſt gratia & ueritas per
Ieſum xp̄m facta eſt. Duplex in lege ueteri præ
ceptorū genus inuenio. Sunt em̄ moralia quæ
dam,ut eſt:nō concupiſces:nō adulterabis:ho
nora patrem tuum,& his ſimilia. Sunt etiam figuratiua &
Mar.7. umbratilia quædā:ut eſt taurorum immolatio:& ſanguis
hyrcorū.Verūtamen carnalis ille populus nec illa imple-
re poterat,nec in his obtinere ſalutē.Vnde & ſaluator in
Eze.20. euangelio legis præcepta improperat phariſæis:q ꝓpter
traditiões ſuas irrita facerent dei mādata:ipſa ſine dubio
in qbus eſſet ædificatio morū.Nam de cæteris ipſe loquit̃
p̄s.68. per prophetā.Dedi eis præcepta non bona:ipſa planè in
Pſal.17. quibꝰ eſſet umbra futurorū. Quæ em̄ cōſequētia rōnis:
ut hoīe peccante aries multaret̃,& diceret cum propheta:
que nō rapui tūc exoluebā. Merito ſane nō bona præce
pta apl's nō bonus accepit dicente ꝓpheta:cū ſancto ſan-
ctus eris:& cū peruerſo puerteris. Nouerat em̄ iudæorū
corda carnalia:unde & carnalia eis tradidit ſacramenta
quæ nō poſſent iuxta cōſcientiā perfectū facere ſeruientē
in iuſtitijs carnis. Venit proinde plenus gratia & ueritate
Chriſtus dn̄s noſter:ut ex hoc iam moralia quidē impleā
tur per gratiā:quæ uerò umbratilia & miſtica fuerant re-
uelata ueritate:deinceps nō ad literā obſeruentur:ſed ſm̄
ſpiritū ſpiritaliter intelligant̃.Propterea iam nō aries uel
taurus hoīe peccante mactatur:ſed uiua corporis hoſtia:
rationale & acceptabile ſacrificiū in ieiunijs & laboribꝰ:
1.Cor.4 ueniam meretur pariter & gratiam.

Sermo uiceſimuſnonus.

SIc nos exiſtimet homo ut miniſtros Chriſti: &
diſpēſatores myſteriorū dei. Miniſter Chriſti
ſic debet cōuerſari:ut ex moribꝰ exterioris ho
Ibidem. minis q uidet̃,exiſtimet̃ compoſitio interioris
animi qui nō uidet̃:ne uel ab alio uel à ſeipſo poſſit iudi
cari:ſed dicat cū eodē apoſtolo. Mihi pro minimo eſt ut à
uobis iudicer,aut ab humano die:ſed neq; meipſum iudi
co.Qui aūt iudicat me:dn̄s eſt. In quibus uerbis notāda
ſunt tria iudicia. Humanū:ſuū cuiuſq; propriū:diuinum.
1.Cor.2. Et humanū quidē pōt iudicare de rebꝰ exterioribꝰ:quæ
ſenſibꝰ corporis percipiunt̃:de interioribꝰ uerò nō pōt.
Hinc em̄ ſcriptū eſt.Quis enim ſcit hoīm quæ ſunt hoīs:
niſi ſpūs hoīs qui in eo eſt? Quapropter de his quæ ſunt
in hoīe poteſt iudicare ſpūs hoīs qui in ipſo eſt.Longe ue
rò præſtantius de his ipſis iudicat deus: cuius necdum ſe
1.Cor.4 fatet̃ apl's euaſiſſe iudiciū:qui tñ iam & humanū tranſcen
diſſet & ꝓpriū.Porrò humanū cōtemnebat qui dicebat.
Ibidem. Mihi aūt pro minimo eſt ut à uobis iudicer:aut ab huma
no die. Sed neq; proprium timebat qui dicebat. Sed neq;
meipſum iudico. Nihil em̄ mihi cōſcius ſum. Solum ergo

reſtabat diuinū:de quo ait. Qui autē iudicat me:dn̄s eſt. Ibidem
Debet tñ quiſq; quātū poteſt irreprehēſibilē ſe exhibere
primūquidē corā deo:ſed deinde corā hoībus. Hoc nēpe
eſt quod alibi loquit̃ idē apl's dicēs. Prouidētes bona nō 2.Co.8
tantū corā deo:ſed corā hoībus. Et notandum tribus mo
dis ꝓuident̃ bona corā hoībus:id eſt habitu,actione,ſer-
mone. Habitu ne ſit notabilis:actione ne ſit reprehenſibi
lis:ſermone ne ſit cōtēptibilis. Tribus etiā modis coram
deo:cogitatione,affectione:intētione. Nam & cogitatio-
debet eſſe ſancta.unde ſcriptū eſt. Cogitatio ſancta ſerua-
bit te:& affectio pura & intētio recta ſunt aūt tria iſta:id
eſt cogitatio,affectio,intentio in aīa:ſed in ea quoq; pro
prijs ſingula locis diſtincta uident̃. Nam cogitatio in me-
moria:affectio in uolūtate:intentio in rōne cōſiſtit. Atq;
ut eorū uſum ac differentiā clarius uideamꝰ:ſumamus no
bis exemplū de rebꝰ exterioribꝰ. In corporibꝰ ſi quilibet
deformis calor cutem tantū inficiat:corpus qdē turpius
reddit̃:ſed nihil ei de ſanitate ſua ex hoc adimit̃. Si ergo
carni putredo aliqua uel liuidus tumor inſederit:iam nō
ſolū decor corporis:ſed ſalus quoq; turbat̃. Q; ſi languor
forſitan inualeſcens cū ipſa carne:oſſa quoq; medullitus
occuparit:tunc demū de uita nō immerito poterit deſpe-
rari. Eodē modo in aīa ſi pctm̄ ſuggerit̃ memoriæ per co-
gitationē:nullū tñ præbuerit aut uoluntas affectū,aut de
liberatio ipſa cōſenſum:fateor quidem deformitas eſt,nec
audire interim aīa illa meret̃:tota pulchra es amica mea. Cāti.4.
Cæterū etſi neuus eſt:ſed nō morbꝰ. Q; ſi uolūtas quoq;
ipſa iam ſenſu delectationis afficitur:reſiſtit tñ adhuc deli
beratio rōnis:infirmat̃ qdē,ſed necdū moritur aīa clamet
tñ neceſſe eſt:ſana me dn̄e & ſanabor. Tūc em̄ mori dicit̃: Hier.17.
qm̄ & ipſa ratio ad pctm̄ per intētionē curuat̃. Hoc nēpe
eſt pctm̄:de quo dicit̃. Aīa quæ peccauerit:ipſa morietur. Ezec.18.
Hunc triplicē gradū deplorat Dauid ex perſona peccato
ris,dicēs dn̄o. Expellendo de paradiſo in latā huius ſeculi
euagationē:cōfirmaſti ſup me manū tuā. Et qm̄ carnalia Pſal.37.
deſideria ſunt peccati pœna:non eſt ſanitas in carne mea Ibidem.
á facie iræ tuæ. Iam uerò ubi robur deeſt rōnis:nō eſt pax
oſſibus meis à facie peccatorū meorū. Qui rurſum eoſdē
gradus ex perſona iuſti decantant dicens. Memor fui dei Pſal.76.
& delectatus ſum:& exercitatus ſum delectatus em̄ dicit
per uoluntatē:exercitatus per rationē. Ne ergo à memo-
ria expellat deū irruēs turba plurimarū cogitationū quæ
ſolent effluere tanquā uilis plebs in atrium:ponat̃ ad eius
portā ianitor:cuius nomen eſt recordatio ꝓpriæ profeſ-
ſionis:ut cū turpibus ſeſe cogitationibus ſenſerit animus
prægrauari:increpet ſe & dicat ſibi. Tu ne hæc debes co-
gitare qui ſacerdos es:qui clericus es:qui monachus es?
Cultor iuſtitiæ debet in ſe hmōi quicquam admittere:de
cet ſeruū Chriſti amatorē dei,tale aliquid uel ad modicū
meditari? Hæc dicēdo excludes fluxū illicitæ cogitatiōis
per recordationē ꝓpriæ profeſſionis. Similiter ad portā
uolūtatis in qua ſolent manere carnalia deſideria tanquā
in domo domeſtica familia:ſtatuat̃ oſtiarius qui uocatur
recordatio cæleſtis patriæ. Hic em̄ pōt prauū deſideriū
quaſi cuneꝰ cuneū expellere:& ipm̄ q ait:ecce ſto ad oſtiū
& pulſo,ſine cūctatiōe recipere. Iā uerò ad thalamū,ratio
nis,talis & tam ferox adhibēdus eſt cuſtos,q nemini par-
cat:ſed quicūq; hoſtis ſiue clam ſiue palā ingredi præſum
pſerit,ꝓcul eū arceat:& hic ſit recordatio gehēnæ. In cæ-
teris ſiqdē:id eſt memoria & uolūtate nō ita eſt intolerabi
le:ſi uel memoria recipiat qñq; uagā cogitationē:uel uo-
lūtas impurā affectionē. Hoc uerò grauiſſimū & oīno dā-
noſum:ſi unquā ratio perdiderit intētionis rectitudinē.

Sermo triceſimus.

SIcut portauimus imaginē terreni hoīs, 2.Co.15.
portemus & imaginē cæleſtis. Duo hoīes
ſunt:uetus & nouus. Adā uetꝰ:Chriſtus
nouꝰ:ille terrenꝰ:iſte cæleſtis:illiꝰ imago
uetuſtas:iſtius imago nouitas. Eſt autem
triplex uetuſtas:& econtrario triplex no-
uitas. Eſt enim uetuſtas in corde; in ore;in corpore: in
quibus

quibus tribus modis peccauimꝰ:cogitatione,locutione,
& opere. In corde ſunt deſideria carnalia & ſecularia:id
eſt amor carnis,& amor ſeculi. Similiter in ore eſt gemina
uetuſtas:arrogātia & derogatio. Item gemina in corpo-
re:flagitia & facinora. Hæc omnia ſunt imago ueteris ho
minis:& hæc oīa renouāda ſunt in nobis. Si non eſſet ue-
Epheſ.4 tuſtas in corde:nō diceret apoſtolꝰ: Renouamini ſpiritu
mētis ueſtræ:& induite nouū hoīem qui ſm̄ deū creatus
eſt in iuſtitia & ſanctitate ueritatis. Item ſi non eſſet uetu-
1.Reg.2. ſtas in ore,non diceret ſcriptura. Recedant uetera de ore
Epheſ.4 ueſtro. Et apl's dicit. Oīs ſermo malus non ꝓcedat de ore
ueſtro:ſed ſi quis bonus eſt ad ædificationem fidei:ut det
gratiā audientibus. Sed & de uetuſtate corporis mētionē
Rom.6. facit,cum dicit. Sicut exhibuiſtis membra ueſtra ſeruire
immūditiæ & iniqtati ad iniqtatē. De cuius renouatione
etiā ſubiūgit. Ita nūc exhibete mēbra ueſtra ſeruire iuſti-
tiæ in ſanctificationē. Renouet̃ ergo cor noſtrū à carnali-
bus & ſecularibus deſiderijs:ut excluſis illis introducatur
amor dei:& amor patriæ cæleſtis. Recedāt ab ore noſtro
arrogantia & derogatio: & ſuccedant pro his uera pecca
torum noſtrorum confeſſio:& bona de proximis æſtima-
tio. Pro flagitijs & facinoribꝰ quæ uetuſtas eſt corporis:
aſſumat̃ cōtinētia: & innocētia:ut ſcilicet cōtrarijs uirtu-
tibus cōtraria uitia depellant̃. Hanc ſupradictam renoua-
tionem facit. Chriſtꝰ habitās ī nobis p fidē:ſicut ipſe ait.
Eſai.43. Ecce noua facio oīa. Vnde & ad ſponſam loqtur in canti-
Canti.8 cis. Pone me ut ſignaculū ſuper cor tuum:ut ſignaculū ſu
per brachiū tuū. Habitās igitur in corde eſt ſapiētia:habi
tans in ore ueritas:habitans in corpore iuſtitia.

Sermo triceſimuſprimus.

1.Cor.4. SPectaculū facti ſumus mundo & angelis & ho-
minibus. Ita planè & malis & bonis pariter. Il-
los enim ſolicitat inuidiæ paſſio:iſtos compaſ-
ſio miſericordiæ:ut in nos inceſſanter intēdāt:
illi quidē defectū noſtrū,illi profectū deſiderātes. Nimirū
in ꝓbatione ſumus inter paradiſum & infernum,interim
medij:uelut inter clauſtrū & ſeculū cōſtituti. Diligenter
conſideratur utrinq; quid agimus:utrinq; dicitur,ô ſi ad
nos trāſeat:intentiōe quidē diſſimili:ſed nō diſpari forſi-
tā uolūtate. Quòd ſi ita oīm oculi in nos noſtri quo abie
runt:aut quare ſoli ipſi receſſerunt à nobis? A dextris ſiq
dem & à ſiniſtris tanto ſtudio circumſpecti ſoli diſſimula-
mus inſpicere uitam noſtrā:ſoli noſmetipſos negligimus
intueri:nec uerētes deceptorios nec adminiſtratorios ſal
p̄s.141. tem ſpiritꝰ reuerētes. Me expectāt iuſti donec retribuas
Pſal.118. mihi. Et item. Me expectauerūt pctōres ut perderent me.
Hinc mihi gehenna,inde corona paraf̃:& inter hanc atq;
illam mediū nugari libet,oſcitare delectat: uſq; adeò nec
trahor deſiderio:nec periculo terreor:nec cupidus planè
nec pauidus:in qbus magis fuerat neceſſarium:pernitio-
ſiſſimè inſenſibilis ad utrūq;. Exurgamꝰ aliquādo fratres
nec in uano accipiamus aīas noſtras:pro qbus alij tanto
zelo uel in bonum uigilant uel in malū. Non eſt res parua
quam ſic inſectantur hoſtes:ciues ſic præſtolantur.

Sermo triceſimuſſecundus.

VSq; hodie in ciuibus babylonis aquarum effu
ſio,id eſt cōfuſio cogitationū,terrā facit inanē
& uacuā. Dum em̄ fluctuat circa carnē cogita-
tio uniuerſa:nullū ex ea ſperare eſt fructū ſalu-
Gen̄.1. tis. Diuidantur ergo quæ ab aquis:quatenus aīa quoq;
(ut dignū ē) partē ſibi uēdicet ſolicitudinis & meditatio
nis. Sanè inferiores certis liminibus coerceantur:certis
cōtineāur alueis:neceſſitatis terminos nō excedāt: ꝓin-
de ſuperiores copioſius dilatētur. Ex hoc ſanè dat dn̄s be
p̄s.84. nedictionem:& terra noſtra dabit fructum ſuum.

Sermo triceſimuſtertius.

CVm in populo dei carnales alij ſint:& alij ſpiri-
tuales:nec illi tamen æternorū:nec iſti carēt oī
modo temporalium deſiderio. In eo ſanè diſtāt
quòd plus alia appetunt alij:& ſm̄ ea quæ præ
ferunt:aut ſpirituales aut carnales iudicantur. Hinc eſt q

in benedictionibus Iacob & Eſau:& ros cæli & terræ pin
guedo nominatur:ſed nō eodē ordine in utroq;. Det tibi Gen̄.27.
deus de rore cæli & de pinguedine terræ abundantiā:ait
Iſaac ad Iacob. Ad Eſau uerò. In pinguedine terræ,inqt,
& in rore cæli deſuper,erit benedictio tua. Quid autē ſin-
guli præferāt:à ſtudijs eorum & ſolicitudinis innoteſcat.

Sermo triceſimuſquartus.

INtegra & perfecta mortalitas in duobus
præcipuè cōſiſtit:in euitādis uitijs & ap-
petendis uirtutibꝰ:qm̄ nō ſufficit à malo
abſtinere:ſi nō & bonum faciamus. Inde
pſalmiſta. Declina à malo,& fac bonū. Fu Pſal.36.
giamus ergo uitia amplectamur uirtutes.
Hiſtorias igit̃ ſummatim delibātes:mortalitatis fructꝰ de
cerpamꝰ. Fames coegit iſrael intrare in ægyptū:ſtatim re- Gen̄.42
perit ibi nouū dn̄m,& de libero ſeruus efficitur. Ex illius &.43.
regionis inhabitatiōe redigit̃ ſub ptāte Pharaonis:q ma
ſculos præcepit interfici:fœmīas reſeruari. Iſrael operibꝰ Exodi.1.
luti & lateris duriter affligit̃. Pharao paleas miniſtrat la-
borātibus. Fames coegit,nō fames panis neq; ſitis aquæ:
ſed audiēdi uerbū dei cōpellit multos intrare ægyptum:
hoc uerbū dei eſt lux uera quæ illuminat omnē hoīem ue Ioan.1.
niētē in hūc mūdū. Vnde pſalmiſta. Præceptū dn̄i lucidū: Pſal.18.
illuminās oculos. Qui hāc lucē ſequit̃ nō ambulat in tene
bris:ſed habet lumē uitæ. De luce præceptorū:trāſitur ad
lumē præmiorū. Qui huius diuini uerbi patit̃ ægeſtatem:
cogit̃ intrare ægyptū:id eſt tenebras. Inuoluit̃ enim tene
bris ignorātiæ:& ſubiacet dominio Pharaonis:id eſt dia-
boli q princeps eſt ægypti,hoc eſt tenebrarū:iuxta illud
apoſtoli. Nō eſt nobis colluctatio aduerſus carnē & ſan- Ephe.6.
guinē:ſed aduerſus principes & poteſtates:aduerſus mū-
di rectores tenebrarū harū:cōtra ſpiritalia neqtiæ in cæle
ſtibꝰ. Sub iugo Pharaonis fiūt lutea opera:id eſt diſſolu-
ta & ſordida. Ab ipſo dant̃ paleæ:ideſt leues cogitatiōes.
Palearū eſt leuiter accendi:& in momēto conſumi. Sic &
male cogitationes à diabolo immiſſæ:cito in mentibꝰ no
ſtris accedunt̃:carnis mollitie cōſentiente. Sed ſi uiriliter
ſtudeamꝰ reſiſtere:deo iuuante protinus extinguunt̃. Pa-
leis accenſis coquebat̃ lutū & ſolidabat̃ in lateres:& pra
uæ cogitationes quæ ſunt lutū,paleis delectationis accē-
dunt̃. Quæ cū tranſeunt in actum tunc decoquūtur:cum
uerò ducuntur in conſuetudinem,tunc ſolidantur.

Sermo triceſimuſquintus.

BEatus uir qui non abijt in conſilio impiorum. Pſal.1.
Pij ſunt qui in deū credunt:& ipſum colūt. Eſt
enim pietas,cultus dei. Hic aūt cultꝰ in tribus
cōſiſtit:fide,ſpe,& charitate:quæ ſunt inuiſibi
lia. His tribus carēt impij qui deū nō colūt:& quorū con
ſiliū eſt uiſibilia inuiſibilibus,terrena cæleſtibus præpo-
nere. Horū caput & princeps eſt diabolꝰ:qui primꝰ à pie
tate receſſit:& impius factꝰ etiā hoīes in paradiſo poſitos
ab eadem pietate fraude ſua deiecit:uolens eos habere ſo
cios ſui erroris:& participes iniquitatis. Ille enim Euam
ſeduxit:& illa uirū ſibi ſubdidit. Similiter adhuc dæmon
ſuggerit carni,caro ſpiritui:& fit impiorū cōſiliū. Dicūt
enim ſibi inuicē. Omniū noſtrū ſit unū marſupiū. Ponūt proue.1.
ergo in memoria quaſi in marſurpio quiſq; obolū ſuum:
dæmon ſcilicet ſuggeſtionē:caro delectationē:ſpūs cōſen
ſum. Inde tāquā de ſymbolo cōparāt ſibi uictū cōpetētē.
Caro quidē cōbuſtionē:ignē ſcilicet qui nō extinguitur:
ſpūs malā cōſcientiā:id eſt uermen qui nō morit̃. Dæmon
aūt emit utriuſq; ſanguinē. Adhuc conſiliū impiorū itur
quatuor modis. Quidā em̄ trahunt̃ inuiti:alij attrahūtur
illecti:alij ſeducunt̃ ignari:alij ſequunt̃ ſpontanei. Iſtis ne
ceſſariæ ſunt quatuor uirtutes:per quas armati reſiſtant,
ne in cōſilio eant. Inuitis neceſſaria eſt fortitudo:qua reſi
ſtant uſq; ad mortē:minis,cruciatibꝰ,& dānis. Illi q attra
hunt̃ illecti indigēt tēperātia,quæ reprimit illicita deſide
ria:nec cedit ꝓmiſſionibꝰ,nec emollit̃ blanditijs. Illis qui
ſeducunt̃ ignari eſt opus prudētia,quæ ab utilibꝰ inuti-
lia diſcernit:& docet quid tenendū,quidue reijciēdū ſit,

Iuſtitia diligent illi qui ſequuntur ſpontanei. Iuſtitia eſt
rectitudo uoluntatis:quæ nec amat peccare,nec peccato
cōſentire.Iuſtitia & fortitudo ſedē habēt uoluntatē;quia
uolūtas iuſta debet eſſe & fortis, Eſt aūt iuſtitia ordinata
hoc modo:ſcilicet mala reſpuēs:bonis meliora pponens.
Hāc nō uidet habuiſſe Adā:q malo cōſentiēs,quod utile
erat deſeruit.Prudētia & tēperātia ſedē habēt in ratione:
quia ratio prudens debet eſſe & tēperata.Eſt quippe pru-
dētia ratio docta,ſcilicet à gr̄a,uitare contagia iniuſtitiæ
ppter iuſtitiā.Vitat quidē nō ſolum iniuſtitiā apertā:ſed
etiā illa quæ ſunt aliquo modo cōtra iuſtitiā:attendēs nō
qđ licet,ſed magis qđ expedit: uitant diuitias & quædā
alia:non qa illicita,ſed qa iuſtitiæ ſolēt eſſe impedimenta.
Sed ppter quoſdā q ex hypochriſi hoc faciūt:addit ppter
iuſtitiā.Iuſtitia eſt perfectio aīæ rationalis. Aliæ uirtutes
ſunt ad eius acquiſitionē uel cōſeruationē: fortitudo,tē-
perātia,prudētia:quæ iuſtitiā cōſeruāt ne amittat aut mi
nuatur.Poſtquā uerò pfecta eſt iuſtitia & trāſit in effectū
cordis:idē eſt ꝙ illa tria:quia fortis eſt,prudens,tēperata.
Qui nō abiit. Abire pertinet ad illos qui ſunt incōſtātes:
& leuiter poſſunt impelli.Quod quidam uolētes euitare,
fiūt euidēter obſtinati:nullius conſilio acquieſcentes:p-
poſitū ſuū immobiliter tenētes:& ideò adiunctū eſt & nō
ſtetit:ſcilicet ut nec leuis ſic nec obſtinatꝰ.Via peccatorū
eſt mūdus uel ppria uolūtas quæ eſt ſuperbia: ex qua oīa
Pſal.1, mala,ſicut ex cōi ſunt bona.Et in cathedra peſtilētiæ non
ſedit.Sedet,qui docet:exemplo ſuo faciens peccare alios.
Cathedra eſt hæc:& quatuor pedibꝰ ſubſiſtit.Primus pes
eſt malitia:ſecundus cōtemptus dei:tertius irreuerentia:
quartus aſtutia.Malitia eſt amare malū & ſaporem mali-
habere:& malū qa malū eſt diligere:ſicut facit diabolus&
nōnulli iniqui.Sed quia fit aliqn̄ ut tales timeāt deum nō
timore bono:ſed ne incurrant uel dānum rerū uel corpo-
ris cruciatū:ut amplius fiāt mali contēnunt & ipſum deū:
& fit ſecūdus pes cōtēptus dei.Item poſſet fieri ut malum
amarēt,deū contēnerent:ſed inhiberet eos pudor hoīm,
cum qbus habitāt:ideò ad augmentū mali ſeqtur tertius
pes,irreuerētia:ut nec deū timeāt nec hoīes reuereantur,
Ad conſummationem uerò malitiæ: adeſt quartus pes a-
ſtutia:ut ſciant uti tribus pditis:miſcentes oleo uenenū
& melli acetū. Eminēs pars cathedræ cui ſedēs inhæret:,
eſt potētia.Si enim potēs eſt qui prædicta habet:tunc plu
rimū nocet,uel ſi potētem ſibi allicere poteſt,quē cōſilio
ſuo ſeducat,& ad malum impellat.Deinde apponit pului
nar:ut ſuauiter ſedeat. Puluinar fit de leuibꝰ pēnis auiū:
ſignificans uanam gloriā & fauorē popularē:qbus hoīes
delectati extollūtur.Scabellū pedibus ſupponit:ne terrā
Pſal.1. tangāt.Tales enī nonnulli terrenas actiones nō faciūt:ſed
ſpūales ſimulāt ut magis decipiant. Horum doctrina eſt
quaſi peſtilentia:multa loca occupans & uaſtans. Sed in
lege dn̄i uolūtas eius.Superiori uerſu dictum eſt quid ſit
reſpuendū:in hoc autē dicitur quid ſit appetendū.In illo
dictū eſt tanquā declina à malo: in hoc autē,& fac bonū.
Quod utiqꝫ eſt ambulare in lege.Sed quoniam hæc uia a
gitur nō greſſu corporis,ſed affectu mētis:ideò dictū eſt:
in lege dn̄i uolūtas eius.Velle enī(teſte beato Gregorio)
mente ire eſt.Per hāc uiam incedūt & quaſi quendā currū
ducūt tria genera hoīm:ſeruus,mercenarius, filius. Tra-
hunt aūt eundē currū iumenta:quorū noīa ſunt cōmina-
tio & promiſſio.Super comminationē ſeruus ſedet: ſuper
pmiſſionē mercenarius.Horū uterqꝫ trahit currū:alter ti
more,alter cupiditate: & uterqꝫ ppriis ſtimulis impellit.
Solus filiꝰ qui nec timore quatitur,nec allicit cupiditate:
ſed ſpiritu dilectionis agit:ſine libore aut læſione uehit
Roma.8 in curru.Quicūqꝫ enī ſpiritu dei aguntur:hi filii ſunt dei.
Habet etiā currꝰ ille quatuor rotas,illas ſcilicet quatuor
animi affectiones notiſſimas:amorē & lætitiā:timorem &
triſtitiā.Amant enī reprobi tēporalia:& lætant cū maleſe
cerint:ſed hunc amorē & hanc lætitiā ſeqtur timor & tri-
Ioā.16. ſtitia ſempiterna.Electi uerò,qbꝰ dicit mūdus gaudebit,
uos aūt contriſtabimini:ſed triſtitia ueſtra uertet in gau-
dium:ponūt primas rotas timorē & triſtitiā: poſteriores
amorē & lætitiā.Ipſis etenī cōmutat timor in charitatem:
triſtitia in lætitiā ſempiternā.Notandū aūt ꝙ hæc uia le-
gis dn̄i cōſummat ſex diebus,Et prima quidē dieta eſt ge
mitus cordis:ſecūda cōfeſſio oris:tertia largitio propriæ
poſſeſſionis:quarta labor corporis:qnta abnegatio pro-
priæ uolūtatis:ſexta cōtēptꝰ mortis.In ſeptima fit quies
ab oībꝰ prædictis:ſperās octauā reſurrectionis.Et in lege
eiꝰ meditabit die ac nocte,In quocūqꝫ ſtatu ſit hō poſitꝰ
nūquā recedēdū eſt illi à lege dn̄i:ſed ſemp in die bonorū
nō immemor ſit malorū:& in die malorū memor ſit ſemp
bonorū.Poteſt etiā per diē & noctē cōtēplatiua & actiua
uita intelligi:quæ ambæ continentur in lege domini.

Sermo triceſimuſſextus.

DIxit inſipiens in corde ſuo,non eſt deus. Pſal.52.
Deus licet unus ſit & unūſit:tn̄ nō ſui ua
rietate:ſed animi noſtri mutatiōe guſtāti
bus nobis:diuerſos uidetur habere ſapo
res.Sapit enī timēti iuſtitiā & potentiam
ſapit amāti bonitatē & miſericordiā.Vn-
de & alibi ait idē iſte propheta.Semel loquutus eſt deꝰ: Pſal.61.
duo hæc audiui:qa poteſtas dei eſt,& tibi dn̄e miſericor-
dia,idē qppe eſt audire hoc qđ guſtare:qa utrūqꝫ fit una
& ſimpliciſſima mēte.Itaqꝫ ſemel loquutus eſt deus:quia
unum genuit uerbū.Cæterū nos per unū uerbū duo hæc
audimus ſiue ſapimus:qa poteſtas dei eſt & tibi dn̄e mīa.
At is qdē penitus inſipiēs eſt:cui nec timorē deꝰ ſapit nec
amorē.Diſcat quantū uult ego ſapientē nō dixerim,dum
nec timebit nec diliget deū.Quomodo enī dixerimus in
ſapientia cōſummatū:quē uideo nec initiatū? Nā initiū
ſapientiæ timor dn̄i:cōſummatio amor media ſibi uendi- Eccli.1.
cat ſpes.Cui ergo nec iuſtitiā ſapit deus per timorem:nec Prou.1.
miſericordiā p amorē:iſ planè dicit ī corde ſuo nō eſt deꝰ.
Deū enim nō putat:quem nec iuſtum nec pium reputat.

Sermo triceſimuſſeptimus.

COrrupti ſunt & abominabiles facti ſunt in ſtu-
diis ſuis:nō eſt qui faciat bonum:nō eſt uſqꝫ ad Pſal.30.
unum.Habet anima corruptionē ſuā habet &
corpus ſuam.Corruptio aīæ tripertita eſt;qua
dripertita eſt corporis.Corpꝰ ſiquidē cōſtat ex quatuor
elemētis.Aīa uerò in triplici ui ſubſiſtit.Eſt enim rationa
lis concupiſcibilis,iraſcibilis.Rationale,cuius ſanitas eſt
cognitio ueritatis:corrumpit ſuperbia.Corrupta autem
fallit duobus modis.In cognitiōe ſui:& cognitione dei.
Cōcupiſcentiā corrumpit uana gloria:iram inuidia.Cor
ruptio corporis dicit abominatio:& fit quatuor modis:
ſm quatuor elementa ex quibus cōſtat.Quatuor enī ſunt
quæ corpus corrūpūt:curioſitas,loquacitas, crudelitas,
uoluptas,Sūt aūt quatuor partes corporis:in qbꝰ ſingu
lis maxime uigēt ſingula elementa.Nā in oculis eſt ignis:
in lingua quæ uocē format aer:in manibꝰ q̄rū pprie tactꝰ
eſt terra:in mēbris geniralibꝰ aq̄.Has q̄tuor partes corrū
pit illa quadripertita peſtis.Oculos ſcilicet curioſitas:lin
guā loquacitas:manus crudelitas:genitalia uoluptas.Sic
fiūt hoīes corrupti & abominabiles:corrupti in aīa:abo-
minabiles ī corpore:corrupti corā deo:abominabiles co-
rā hoībus.Nō eſt q faciat bonū:non eſt uſqꝫ ad unū.Qua
tuor genera ſunt hoīm:quorū oīm nullū eſt qđ faciat bo
nū niſi unum.Quidā enī ſunt q deū nec intelligūt nec re
q̄rūt:& hi mortui ſunt.Alii intelligunt quidē:ſed nō req
runt:& hi impii ſunt.Alii reqrunt,nō aūt intelligūt:& hi
fatui ſunt.Alii uerò & intelligūt & reqrūt:& hi ſcti ſunt.
De qbus ſolis dici pōt:quia ipſi ſunt qui faciunt bonum.

Sermo triceſimuſoctauus.

MVltiplicatæ ſunt infirmitates eorum:po- Pſal.15.
ſtea accelerauerūt.Quid diſſimulāt hoīes
in uita ſua agere pœnitentiā:& extrema
de cōfeſſione præſumūt? Quomodo ſub
unius horæ articulo:reuocari poſſe æſti-
māt oīa aīæ membra:cuius concupiſcen-
tiæ & deſideria per totum mundum ſparſa ſunt:& ubiqꝫ
terrarum

terrarum uelint quodam uiſco tenētur? Nō dico,ait dn̄s,
quin & taliū ſaluem aliquos:potēs ſum enim in momēto
oīa reuocare:ſed nō cōgregabo conuēticula eorū de ſan-
guinibus:id eſt qui in ſanguine pſeuerāt,donec multipli
catis infirmitatibus deſerantur à peccatis,antequam deſe
Pſal.15. rant ea:nō magna taliū cōuenticula cōgregabo. Si bene
memini,in toto canone ſcripturarū unū latronē inuenies
ſic ſaluatum.Noli ergo huic tam periculoſæ expectationi
Ioan.3. credere temetipſum Et quidē ſpūs nō modo ubi uult, ſed
quando uult ſpirat:nec ei difficile eſt de ſubito perfectam
dare cōtritionē cordis,quā uix multo tpe alii cōſequunt:
ſed unde ſcis ꝙ tūc tibi ita ſubuenire uelit quē tu interim
Sapiē.1. ſic repellis? Benignus quidē eſt ſpiritus ſapiētiæ:ſed non
liberabit maledictū à labiis ſuis.Audi quis ille ſit.Maledi
ctus qui peccat in ſpe.

Sermo trigeſimuſnonus.

PRæueniſti eum in benedictionibꝰ dul-
Pſ.20. cedinis. Triplex nobis neceſſaria eſt
benedictio:præueniens,adiuuās,& cō
ſummans.Prima miſericordiæ: ſecūda
gratiæ:tertia gloriæ.Præuenit miſeri-
cordia cōuerſionē:adiuuat gratia con
uerſationē pepercit gloria cōſūmatio-
nē.Niſi trinā hāc benedictionē dederit deꝰ:nō pōt dare
terra nr̄a fructū ſalutis.Neqꝫ enī aut īchoare bonū donec
à miſericordia præueniamur,aut agere bonū donec adiu
uemur à gratia:aut cōſummari in bonis poſſumus,donec
gloria repleamur.Verū ī his tribꝰ īmerito dulciꝰ ſapit ea
q nō modo īmeritos,ſed & malemeritos præuenit: ut dū
adhuc filii ſumꝰ iræ & operamur opa mortis:ipſe cogitet
ſup nos cogitatiōes pacis:& ne petētibꝰ qdē imo & īpetē
tibꝰ nō īuocātibꝰ ſed puocātibꝰ.nō īterpellātibꝰ ſed etiā
repellētibꝰ,ſpm̄ bonū,ſpm̄ uitæ,adoptiōis ſpm̄ largitur.
Quid illi aīæ dulce ſapiat:cui mīa tāta non ſapit? Merito
pīde bn̄dictio dulcedinis noīat ea quæ præuenit:qa quæ
adiuuat fortitudinis,quæ conſummat plenitudinis eſt.

Pſal.17. Sermo quadrageſimus.

POpulus quē non cognoui ſeruiuit mihi.
Nō eſſet magnæ admiratiōis:ſi populus à
deo cognitꝰ ſeruiret illi.Cū uerò ī cogni-
tꝰ illi ſeruiat,& in auditu auris obediat:
magnæ laudi ad ſcribēdū eſt.Ex hoc gene
re cognitorū & nō cognitorū,& cogno-
ſcētiū & nō cognoſcētiū,ſunt quatuor differētiæ. Quidā
enī ſunt q à deo cognoſcūt & deū cognoſcūt:alii non co-
gnoſcūt nec cognoſcūt:alii cognoſcūt qdē:ſed ipi nō co-
gnoſcūt:alii nō cognoſcūt:& tn̄ cognoſcūt.Cognoſcere
dei eſt fœlicē facere:cognoſcere hoīs eſt gr̄as agere. Qui
ergo cognoſcūt à deo & deū cognoſcūt, ſcti āgeli ſūt: q
ab eo fœlices facti eiꝰ laudibꝰ ſemp uacāt obſequiis deſer
uiūt.Qui nec cognoſcūt nec cognoſcūt,paupes ſunt ne-
ceſſarii:quos nec rerū temporaliū copia ditat, nec beatiſi
cat ſeruitus diuina. Qui aūt cognoſcūtur ſed nō cogno-
ſcunt,diuites ſunt huius ſeculi:qui acceptis quidē opibꝰ
affluūt:ſed carnalibus deſideriis huiꝰ ſeculi preſſi nūquā
ad cæleſtia cor ſuſpēdunt. Qui uerò non cognoſcūtur &
cognoſcūt,pauperes ſunt uoluntarii:quos nec tribulatio
nec anguſtia,nec alia quæcūqꝫ pericula poſſunt ſeparare
à charitate dei.Et hi nimirū multis modis pbant: aduer-
Ecli.25. ſis duriſqꝫ fatigant tribulationibus ſicut ſcriptū eſt.Vaſa
figuli pbat fornax:& hoīes iuſtos tentatio tribulationis:
Pſal.21. Ex quorū item perſona loqtur pſalmus.Deus deus meus
reſpice in me:quare me dereliquiſti:Nō qd non incogniti
uident,qui orant ut reſpiciant? Verūtamē licet derelicti
uideant:ipſi tn̄ deū cognoſcūt:& ex perſona cognoſcen-
tium ſtatim in eodem pſalmo ſubinfertur. Deus meus cla
mabo per diē & nō exaudies:& nocte & nō ad inſipientiā
mihi.De his ergo uox diuina dicit.Populus quē non cō-
gnoui ſeruiuit mihi.Ac ſi apte diceret angelis ſuis.Quid
ſi uos mihi ſeruitis quos fœlices facio:quādoqdē illi mihi
ſeruiunt,quos in ſua paupertate derelinquo? Et qd ſi uos
mihi obeditis qui faciē meā uidetis:cum & illi obediant,
qui me tantū audiūt & non uident.Vident quippe ange-
li:audiūt homines.Audiūt ſcilicet & obediunt:ut quan-
doqꝫ ſimiles angelis facti,mereant ipſi quoqꝫ uidere.Itaqꝫ
auditus eſt meritū uidendi uiſio præmium audiendi. Et
prius eſt audire,uidere poſterius:ſicut ſcriptum eſt.Audi Pſ.44.
filia & uide.Quiſquis ergo in futuro deum uidere deſide
rat:profecto neceſſe eſt ut in præſenti prius deum audiat:
& in auditu auris obediat.

Sermo quadrageſimuſprimus.

MOrs peccatorū peſſima.Mala in amiſſione mū Pſal.33.
di:qa nō poſſunt ſine dolore ſepari ab eo quē
diligūt.Peior in diſſolutiōe carnis:à qua euel-
lunt eorū animæ à ſpiritibꝰ malignis.Peſſima
in tormentis inferni:quando corpus & anima perpetuis
ſimul addicuntur ignibus.Ecōtrario bonorū mors opti-
ma:quoniam quidem fit ibi quies à labore:fit iocunditas
de nouitate:fit ſecuritas de æternitate.

Sermo quadrageſimuſſecundus.

TRia ſunt:tabernacula,atria,domus.In tabērna
culis ſunt omnes iuſti in carne uiuētes & labo
rantes:quia tabernacula laborantiū ſunt & mi
litantium,Tabernaculū uerò habet tectū,ſed
fundamento caret:& portabile eſt:quia iuſti præſentibus
nō ſunt fundati:ſed inquirūt ciuitatē deſurſum fundamē
ta habentem.Fides etiā eorū quæ eſt fundamentum:non
eſt in terrenis ſed in dn̄o.Tectum habēt:id eſt munimētū
gratiæ & protectionē.Atria ſunt domui uicina:amplitu-
dinē habentia.In illis ſunt aīæ ſanctæ corporibus exutæ:
quæ in latitudine ſunt depoſita carnis anguſtia.Atria ha
bent fundamentum ſed non tectum: quia animæ quæ in
amore dei ſunt nō ruunt:unde ſtantes erant pedes noſtri: Pſal.121.
ſed nō habent tectū:adhuc expectantes augmentū:quod
nō erit niſi in reſurrectiōe corporū ſuorū.Poſt ipſam ſanè
reſurrectionē cū angelis erunt in domo:quæ habet funda
mentū & tectum.Fundamentū eſt ſtabilitas æternæ bea-
titudinis:tectum conſummatio & perfectio ipſius.

Sermo quadrageſimuſtertius.

PAratum cor meum deus:paratū cor meū. Via Pſal.56.
regia fratres:nec ad dexterā declinat nec ad ſi-
niſtram.Porrò inuenire eſt hoīem ſemel quidē
paratū:nō qdē ſecundo.Si dixerit ei deus:eiice Eze.21.
ancillā & filiū eius:dico aut opera carnis:non cunctatur.
Si dixerit,immola mihi filiū tuum quē diligis Iſaac:hoc Geñ.22.
planè iam patienter audire non pōt:ut fraternæ utilitatis
aut unitatis gratia:ſpiritalis ſuſtinere uideat ſtudii detri-
mēta.Quidni abiiciat facile ſeruus xp̄i:quicqd ad corpo-
ream pertinet uoluptatem? At uerò ſpiritali iocunditate
æquanimiter fraudari qn̄ aut obedientia cogit,aut frater
næ charitatis ratio poſtulat:hoc planè magnū & deo gra-
tum offerre eſt holocauſtum.Mēmēto tn̄ nō Iſaac in hoc
ſacrificio:ſed arietem contumaciæ iugulari.

Sermo quadrageſimuſquartus.

ECce quàm bonum & quàm iocundū habitare Pſal.132.
fratres in unū.Eſt unitas naturalis:unitas car-
nalis: unitas uirtualis: unitas moralis:unitas
ſpiritalis:unitas ſocialis:unitas perſonalis:uni
tas principalis.Vnitas naturalis eſt inter corpus & aīam:
unitas carnalis inter uirum & mulierem:de qua dictū eſt,
Erunt duo in carne una.Vnitas uirtualis eſt quæ hoīem Geñ.2.
ſibiipſi cōiungit,ut non per diuerſa effluat:ſed cū pphcta
unam petat à dn̄o.Vnitas moralis eſt quæ nos coniungit Pſal.29.
proximo.Vnde pſalmiſta.Qui habitare facit unius moris Pſ.67.
in domo.Vnitas ſpiritalis eſt quæ nos coniūgit deo.Vn-
de apl's.Qui adhæret deo unus ſpūs eſt.Vnitas ſocialis in 1.Cor.6.
ter angelos:quibus oīmodis idē uelle eſt,idem nolle.Vni
tas perſonalis in xp̄o.Vnitas principalis,quæ & ſubſtan-
tialis eſt in trinitate.Ecce quàm bonū & quàm iocundū.
Sūt quædē bona & iocūda:ſunt q̄dā nec bona nec iocun
da.Sūt quædā bona & nō iocūda:ſunt q̄dā iocūda & nō
bona.De bonis & nō iocūdis peruenit ad bona & iocūda.

De iocundis & non bonis peruenitur ad nō bona & non
iocūda. Bona & nō iocūda ſunt cōtinētia, patientia, diſci
plina. Iocūda & nō bona, uoluptas, curioſitas, & uanitas.
Nec bona nec iocunda: inuidia, triſtitia, acedia. Bona &
iocūda, honeſtas, charitas, & puritas. Ad hoc bonū & io-
cundū obtinēdū: neceſſaria eſt unitas uirtualis & unitas
moralis. Primā diſturbant puſillanimitas & leuitas. Puſil
lanimitas facit propoſitum relinquere: leuitas mutare. Al
teram obſtinatio, ſuſpicio, & ſimulatio diſturbant. Obſti-
natio nō recepit proximū: ſuſpicio non credit proximo:
ſimulatio non ſe iungit proximo. Spes æternorū expellit
puſillanimitatē: humilis obedientia leuitatē. Obſtinatio
humilitate: ſuſpitio & ſimulatio charitate pelluntur.

Sermo quadrageſimuſquintus.

Eccl's.15. NOn eſt ſpecioſa laus in ore pctōris. Etiam quæ
eſt in ore peccatoris pœnitentis non uidetur
ſpecioſa: quia adhuc de peccati recordatiōe &
memoria cōfuſionē patit̃ cū frequēter inde cō
pungitur. Sed tn̄ in eo eſt utilis & fructuoſa cōfeſſio: et ſi
non ſpecioſa decoraq; laudatio. Poſtquā uerò de bñficiis
dei proficiens adhæret diuinæ laudi, & in ea aſſidue dele-
ctatur & proficit: ita ut nihil aliud placeat ei: tunc in ore
eius eſt ſpecioſa laus dei ad ſimilitudinē agricolæ: qui dū
ſtercorat agrum ſuū totus in luto eſt & ſtercorib⁹, nō eſt
pulcher labor eius, & ſi fructuoſus: ſed qn̄ colligit mani-
pulos ſegetis: tunc labor eſt ſpecioſus & dulcis.

Sermo quadrageſimuſſextus.

ꝓue.4. OMni cuſtodia ſerua cor tuum: quia ex ipſo uita
procedit. Duob⁹ aūt modis uita à corde proce
Rom.10. dit. Aut quia corde credit̃ ad iuſtitiā: & iuſtus
ex fide uiuit: & fide mūdat̃ cor: & mundo corde
Matt.5. deus uidetur, id eſt agnoſcitur: & hæc eſt uita æterna ut
Ioan.17. cognoſcāt te unū deū & quē miſiſti Ieſum xp̄m: aut quia
Chriſt⁹ uita nr̄a qui nūc per fidē habitat in cordib⁹ nr̄is,
erit cum apparebit & nos cū ipſo apparebimus in gloria:
& qui nunc latet in corde, tunc quaſi de corde ad corpus
Philip.3. ꝓcedet: qn̄ reformabit corpus humilitatis noſtræ, cōfigu
1.Ioan.3. ratū corpori claritatis ſuæ. Vnde & alius apl's ait. Nunc
filij dei ſumus: & nōdū apparuit qd erimus. Sed conſide-
randū eſt quō dicat: omni cuſtodia ſerua cor tuū. Solent
dicere hoīes hui⁹ ſeculi: bonū caſtellū cuſtodit, q corpus
ſuū cuſtodit: Nos aūt nō ſic: ſed ſterquiliniū uile cuſtodit
Galat.6. qui cuſtodit corpus ſuū apoſtolo teſte: qm̄ qui ſeminat in
carne de carne metet corruptionē. Qui uerò, inqt, ī ſpi-
ritu: de ſpiritu metet uitā æternā. Ac ſi dicat colendū, cu-
ſtodiendū magis aīæ caſtrū: qm̄ æterna ex ipſo uita pro-
cedit. Sed caſtrū iſtud in terra inimicorū ſitū undiq; im-
pugnatur: & idcirco omni cuſtodia, id eſt, ex omni parte
uigilāti ſolicitudine eſt muniēdū: inferius, ſuperius, ante
& retro: à dextris & à ſiniſtris. Inferius impugnat concu-
piſcentia carnis quæ militat aduerſus aīam: quia caro cō-
cupiſcit aduerſus ſpiritū. Superius imminet iudiciū dei.
Hebr.10 Horrendū eſt enim incidere in manus dei uiuentis. Soli-
Iob.31. cite ſatis hac parte cor ſuū cuſtodierat, q dicebat. Semper
enim quaſi tumentes ſuper me fluctus, timui deum. Retro
mortifera delectatio eſt: quæ oritur ex recordatione præ-
teritorum peccatorū. Ante inſtātiā tētationū. A ſiniſtris
uerò: arrogantiū fratrū & murmurantiū inquietudo. A
dextris: obediētiū fratrū deuotio. Poſſunt enim hi quoq;
(niſi caueatur) duob⁹ nocere modis: aut bonis eorū acti-
bus inuidēdo: aut ſingularē gratiam æmulando. Vigilet
ergo aduerſus carnē rigor diſciplinæ. Cōtra iudiciū dei,
iudiciū ꝓpriæ cōfeſſionis: & hoc ſit duplex. Manifeſtū de
1.Cor.11. manifeſtis: occultū de occultis. Vnde ait apl's. Si noſmet-
ipſos dijudicaremus: nō utiq; iudicaremur. Contra dele-
ctationē quæ procedit de recordatione præteritorū pec-
catorū frequētia lectionis: cōtra inſtantiā tentationis in-
ſtantia ſupplicis orationis. Cōtra fratrū inquietudinem:
patientia & cōpaſſio. Aduerſus obedientiū fratrum fer-
uorem, cōgratulatio & diſcretio. Cōgratulatio eñ expel
lit inuidiam: diſcretio nimiam æmulationem.

Sermo quadrageſimuſſeptimus.

MEl inueniſti noli multum comedere: ne forte ſa ꝓuer.25
tiatus euomas illud. Poteſt nō incongrue hoc
loco mellis nomine, fauor humanæ laudis ītel-
ligi. Meritoq; nō ab omni ſed ab immoderato
mellis huius edulio prohibemur. Eſt eñ cū utiliter huma
nas laudes recipimus fraternæ duntaxat intuitu charita-
tis: & ad ſalutē eorū qui nobis ꝓpterea facili⁹ acquieſcūt.
Hac ergo parcitate ſeruata: mellis huius moderata come-
ſtio nō nocebit. Si quid uerò amplius eſt, à malo eſt: & in
perniciē cōuertet̃. Inuēto eñ melle immoderatius ueſcit̃:
quiſquis apponēs oīno cor ſuum fauore humanæ laudis
infiatur, incraſſatur, impinguat̃: à quo ſe ꝓpheta ſanctus
cuſtodiri deprecat̃ à dño: non quidem mellis ſed olei ſatis
uicina appellatione ipſum quē prædiximus fauorē expri-
mens, ubi ait. Oleum aūt peccatoris nō impinguet caput p̄s.140.
meū. Vis noſſe qn̄ euomat immoderatus epulator mellis
eduliū: quod uſq; ad ſatietatē ſumens, modum parcitatis
exceſſit? Tūc ſine dubio laudes qbus ſatiebatur non aliū
fructum quærēs: ſed fauore ipſo contentus humano: tunc
inquā multa cū anxietate euomit, quod cū pernitioſa dele
ctatione comedit: cū aliū quēlibet laudari audiēs, inuidia
contabeſcit. Mens eñ dedita uanitati: & arrogantia tu-
mens: laudē alterius ſuam reputat uituperationem.

Sermo quadrageſimus octauus.

DVo loca ſunt aīæ rationalis: inferior quē
regit & ſuperior in quo requieſcit: infe-
rior quem regit corpus: ſuperior in quo
quieſcit deus. De utroq; pōt recte intelli
gi quod ſcriptū eſt. Si aſcēderit ſuper te Eccl̃.10.
ſp̄us poteſtatē habentis, locū tuum ne di
miſeris, uel inferiorē ſcilicet regēdo, uel ſuperiorē qeſcen
do. Sed hoc quod prius dixit conuenit rudibus adhuc &
imperfectis: qbus loquit̃ apl's. Humanū dico ꝓpter infir-
mitatē carnis ueſtræ. Sicut eñ exhibuiſtis mēbra ueſtra
ſeruire immūditiæ & iniqtati ad iniqtatē: ita nūc exhibe-
te mēbra ueſtra ſeruire iuſtitiæ in ſanctificationē. Habet
quippe aīa tria facere in corpore: uiuificare, ſenſificare, re
gere. Sed ſiue auferat̃ uita, ſiue ſenſus ꝑturbet̃: de neutro
cōdemnatur. Sin uerò tētatori uicta ſuccubuit: hoc illi ad
pctm̄ reputat̃. Dicit̃ ei ergo, ne aſcendēte ſup eam ſpiritu
locū ſuū deſerat: hoc eſt ne ingruēte tētatione mēbra ſua
arma iniqtatis pctō exhibeat. Notandū autē quod dicit̃.
Si aſcēderit ſuper te ſp̄us poteſtatē habentis. Nihil qppe
aduerſus nos malignus ſp̄us pōt: niſi miſſus aut ꝑmiſſus.
Vnde cū eius ſit uolūtas quidē mala: nūquam poteſtas eſt
niſi iuſta. Nam uolūtas quidē mala ex ſeipſo ſibi ineſt: po
teſtatē uerò nō aliūde quàm à deo habet. Quā tn̄ poteſta-
tem ſemp moderat̃ dñs: ne ſcilicet ex nequitia uoluntatis
plus puniat quàm eorū exigūt merita q puniunt̃. Et hæc
de inferiori loco dicta ſunt: Cæterū de ſuperiori hoc intel
ligit̃: ne quietē mētis quam in deo habet tentāte diabolo
deſerat: ſed undecūq; ille tētauerit: ipſa in deo fixa cōſtan
ter in trāquillitate ꝑmaneat. Hæc poſterior ſnīa cōuenit
perfectis, qui cū Helia dicere poſſunt: uiuit dñs de⁹ iſrael 4.Re.3.
in cuius cōſpectu ſto: & illud de Ioanne apl'o: quia ſicut il 1.Ioā.4.
le eſt, & nos ſumus in hoc mundo. Hæc inquā ſentētia cō-
uenit perfectis: qui iam in ſua cōuerſatione quodāmodo
imitantur ſtatum æternitatis.

Sermo quadrageſimus nonus.

SIue ad auſtrum ſiue ad aquilonē arbor cecide- Eccli.11.
rit: ibi erit. Auſtri calor & leuitas in ſacra ſcri-
ptura bonam ſolet habere ſignificationem. Ab
aquilone uerò pādit̃ omne malū. Porrò hoīes
ſicut arbores uidit aliquis. Excidit̃ aūt arbor in morte: &
quocūq; ceciderit ibi erit: qa ibi te iudicabit deus, ubi in
uenerit. Ibi inquā erit immutabiliter & irretractabiliter.
Videat quo caſura ſit antequam cadat: quia poſtquā ce- Pſal.40.
ciderit, non adijciet ut reſurgat: ſed nec ut ſe uertat. Quo
uerò caſura ſit arbor ſi ſcire uolueris: ramos eius atten-
de. Vnde maior eſt copia ramorum & ponderoſior: inde
caſuram

caſurā ne dubites, ſi tn̄ fuerit tūc exciſa. Rami nr̄i, deſide-
ria nr̄a ſunt. Quib⁹ ad auſtrum extēdimur ſi ſp̄ualia fue-
rint: ſi carnalia ad aqlonē. Quæ uerò p̄pōderent: medium
corp⁹ indicat. Ea nāq; p̄ponderāt: q̄ ſecū traxerint corp⁹.
Sic eñ eſt corp⁹ nr̄m inter ſpm̄ cui ſeruire debet, & carna
lia deſideria quæ militant aduerſus aīam ſiue ꝑtātes tene-
brarū: acſi uacca ſit inter raptorē & ruſticum conſtituta.
Quicqd ille minet̃: quicqd intēdat: ſi uaccā nō duxerit ru-
ſticus uicit. Sic quātumcūq; ſæuiat malignus, quātūcūq;
praua deſideria crucient, ſi uas ſuū ſibi uendicat aīa: uiciſſe
credēda eſt: ut quēadmodū ait apoſtolus: non regnet pec
Rom.6. catū in noſtro mortali corpore: ſed ſicut exibuimus mem
bra noſtra ſeruire iniqtati ad iniquitatē: ſic exhibeamus
ſeruire iuſtitiæ in ſanctificationem.

Sermo quinquageſimus.

BOues ſunt, q ī ope dei ſtrenue exercētur: qui
ſemināt in lachrymis ſed in gaudio metēt. Iſti
ſanè quæcūq; ſunt mūdi hui⁹ arbitrant̃ ut ſter
cora. Piger uerò cuius ſabbata uidētes hoſtes
derident: dehoneſtat̃ ab hoſtibus in ocio ſuo: ſicut boues
ſtrenui in laborib⁹ ſuis honeſtant̃ à deo. Quē eñ maligni
ſp̄us pigrū uidēt ad ſpiritalia exercitia, in cogitationib⁹
ei⁹ ingerunt importune terrena: uelut de ſtercorib⁹ boū
maſſas coagulantes: & pigrū ſicut dignus eſt lapidantes.

Sermo quinquageſimuſprimus.

Sapiē.11. OMnia feciſti ī pōdere & mēſura & numero. Ad
differētiā ipſi⁹ diuinæ eſſentiæ dictū eſt. Creatu
ræ enim in pondere & mēſura & numero factæ
ſunt: ſolus creator his oībus caret. Pōdus in di-
gnitate rei cōſiderat̃. In pondere igit̃ facta eſt, q̄ rei ſui ge
neris eſt comparanda: aut ſm maius, aut ſm minus, aut ſm
æquale. Pond⁹ habet q̄ quāti ualeat æſtimari pōt. Mēſura
uerò in loco & tp̄e conſiderat̃. Q; ſi locū ſolū accipimus
corpalem: incorporeorū mēſura in tp̄e erit & nō in loco.
Neq; eñ aīa in loco pōt eſſe corporeo: nec corp⁹ de quo
magis uidet̃ loc⁹ aīæ eſt. Quō eñ corpe claudit̃: q̄ ſic uege
tat exteriora ſicut interiora: ſic eſt in ſupficie cutis ſicut in
uiſceribus intimis? Sed ex affectione carnali & cōſuetudi
ne corporū ſic errat aīa: ut ſeipſam neſciat niſi corpoream
Matt.6. cogitare, ubi eſt eñ theſaur⁹ eius: ibi eſt & cor. Hoc ſapit
quod diligit. Affectionib⁹ ſiquidē obligata & illita ter-
renis: ſuā ipſius faciē conſiderare non pōt. Infixa eſt in li-
mo ꝓfundi, & ſeipſam nō uidet: ſed putat formā ſuam eſſe
luteā illā quā portat imaginē. Sed oīno aliter eſt: & aliter
cōſiderat̃ mēſura aīæ ſm locū. Locus ſiquidē uniuſcuiuſq; rei,
finis eſt ſuæ ſubſtātiæ. Subſtantia uerò aīæ in rōne, in mē
moria, in conſilio, in iudicio, cæteriſq; ſimilibus eſt: q̄ oīa
ſuo quoq; fine claudunt̃. In mēſura eſt ergo fact⁹ oīs ſp̄us
p̄ter diuinū: qa & rō eius & memoria & cætera oīa ſuam
habēt mēſurā. In numero facta ſunt oīa: uel ſm partiū cō-
poſitionē: ut ſunt corporea: uel ſm uarietatē & mutabilita
tē: ut ſunt etiā incorporea. Solus deus eſt, in quē nec pon-
dus nec mēſura cadit omnino nec numerus. Vn⁹ deus eſt
nō habet ſui generis cui ualeat cōparari. Vnus eſt & ſol⁹
ipſe penitus inæſtimabilis: æternus quoq; & immenſus:
indiuiſus & omnino inuariabilis.

Canti.1. Sermo quinquageſimuſſecundus.

OSculet̃ me oſculo oris ſui. Tria ſunt oſcula pri
mū pedū: ſcd'm manuū: tertiū oris. Cū primo
cōuertimur: pedes dñi oſculamur. Duo autem
ſunt pedes dñi: mīa & ueritas. Hūc utrūq; pedē
de⁹ cōuertētiū cordibus imprimit: & utrūq; pedē pctōr
qſq; ſi uere cōuertit̃ amplectit̃. Si eñ ſolā mīam ſine uerita
tate reciperet: ꝑ ꝑſumptionē caderet. Rurſus ſi ueritatē ſi
ne mīa reciperet: nihilomin⁹ p deſperationē periret. Sed
ut fiat ſaluus: ad utrūq; pedē humiliter prouoluit̃: ut ꝑ ue
ritatē pctā damnet: & per mīam ueniam ſperet: & hoc pri-
mum oſculum. Secundū oſculū fit: cū primū ad bona ope
ra conſurgimus. Tunc manus dñi oſculamur: cū ei noſtra
bona opera offerimus: uel cū ab eo uirtutum dona recipi
mus. At uerò tertiū oſculū tūc fit: cū iam cōſumpto luctu
pœnitētiæ: iā acceptis uirtutū donis mens cæleſti deſide-
rio inſpirata: ad ſecreta interioris cubiculi gaudia impa-
tiens amoris introduci deſiderat: cum dulcibus ſuſpirijs
uocem animi interrumpentibus pio cordis affectu decan
tat. Vultū tuū dñe requirā. Et ita ex uehementi deſiderio
fit ei præſens ſpōſus: quem ſic amat: quem ſic affectat: cui
ſic ſuſpirat. Primum itaq; oſculum fit in remiſſione pecca
torum: & dicitur ꝓpitiatorium. Scd'm fit in donis uirtu-
tum & uocatur muneratorium. Tertiū fit in contempla-
tione cæleſtium: & uocat̃ contēplatorium. Sciendum eſt
autē eſſe duo gn̄a contēplationis. Quidā eñ ſunt q aſcen-
dunt & cadunt: alij uerò q rapiuntur & deſcendunt. Aſcē Roma.1.
dunt ſicut illi de qbus ſcriptum eſt. Cū cognouiſſent deū:
non ſicut deū glorificauerūt, aut gratias egerūt. Gratias
non egerunt: qa uiribus ſuis & ingenio tribuerūt: quod Ibidem
deus reuelauit illis. Ideò ſequitur caſus eorum: & euanue
runt in cogitationibus ſuis. Dicentes enim ſe eſſe ſapien-
tes: ſtulti facti ſunt. Electi uerò rapiunt̃: ſicut Paulus & ſui
ſimiles. Sed & deſcendunt: ut ea quæ p exceſſum mētis ui
derint loquantur paruulis: eo ſanè mō quo capiantur ab 2.Co.5.
ipſis. Rapit̃ Paulus cum dicit. Siue mēte excedimus deo. Ibidem.
Deſcendit, cum dicit. Siue ſobrij ſumus uobis. Hoc poſte
riori genere contēplationis rapi deſiderat aīa perfecta in Canti.1.
caſtiſſimos amplexus ſponſi ſui, dicēs. Oſculet̃ me oſculo
oris ſui. Ac ſi diceret. Ego nō uiribus meis, nō induſtria,
nō meritis ad cōtemplanda gaudia dñi mei aſſurgere ua-
leo: ſed ipſe oſculet̃ me oſculo oris ſui: id eſt eius gr̄a fiat:
non per doctrinā: non per naturam: ſed per gratiam ſuam
oſculet̃ me oſculo oris ſui. Miro autē modo gratiam ope-
rantis, & opus & modū operis eleganter expreſſit. Cū eñ
dicit oſculetur: operātis gr̄a monſtrat̃. Cū autē ſupponit
oſculo ipſum opus. i. contēplatio deſignatur. Cum uerò
adiungit oris ſui: modum operis. ſ. quō fiat contemplatio
euidenter expreſſit. Per os qppe uerbū intelligit̃. Fit autē
contemplatio ex condeſcenſione uerbi dei ad humanam
naturam per gratiam & exaltationē humanæ naturæ ad
ipſum uerbum p diuinū amorem. Nec abſurdū cuiquam
uideri debet ſi in cōtēplatiōe uerbi dei hæc ita diſtingua-
mus: cū eiuſdē quoq; uerbi dei incarnationē, eodem ordi
ne factam euangelium teſtet̃. Ibi etenim gr̄a p̄mittit̃: cum Lucæ.1.
ab angelo uirgo ſalutat̃. Aue, inqt, gr̄a plena. Etenī cuius
ſit & quāta ſit ipſa gr̄a ſubiūgit dicēs. Dñs tecum. Opus
etiā eiuſdē gr̄æ ſubinfertur: cum dicitur. Benedictus fru-
ctus uentris tui. Fructus namq; uentris tui: incarnatio eſt
uerbi. Modus uerò tāti operis edocet̃: ubi dicitur. Spiri-
tuſſanctus ſuperueniet in te: & uirtus altiſſimi obumbra-
bit tibi. In qbus operib⁹ uerbi ſiue his q̄ de euāgelio pro
tulimus: ſiue his quæ de canticis canticorum expoſuimus
manifeſte conſtat: & iſtam. ſ. incarnationem ex ſola uberta
te diuinæ gratiæ eſſe factam: nec illam, id eſt, contempla-
tionem quandoq; humana uoluntate: ſed diuino tantum
munere prouenire poſſe. Et notandum q̄ hæc ipſa contē
platio trib⁹ modis pro diuerſo ſtatu tēporū diſtinguitur.
Et primo quidē uocatur cibus: ſecūdo pot⁹: tertio ebrie-
tas. Vnde & in cōſequētib⁹ electi quoq; uoce ſpōſi inui- Canti.5.
tant̃ dicētis. Comedite amici: bibite, & inebriamini cha-
riſſimi. Prius comedūt dū in carne adhuc corruptibili de
gunt. Poſtmodū uerò corpore exuti & in cælum tranſlati
iam bibere dicuntur eadē quæ prius comederant: qa iā p
ſpeciē cōtemplant̃ ſine labore q̄ prius per fidē crediderāt
dum in corpore poſiti peregrinarētur à dño, & in ſudore
uultus ſui ueſcerentur pane ſuo: ſicut & nos facilius ſumi
mus ea quæ bibim⁹, quàm illa quæ mandimus: quia in il-
lis nōnullus labor: in his leuis eſt trāſitus. In hoc ergo ſta
tu poſiti ſancti bibere quidē poſſunt: ſed inebriari nō poſ
ſunt: qm̄ à perfectiſſima contemplatione diuinitatis quo
dammō retardantur: dum adhuc reſurrectionē ſui corpo-
ris in fine ſeculi præſtolantur. Qua facta ita corpus menti
& deo mens inhærebit: ut iam deinceps nihil ſit quo ab
interna ebrietate cōtemplationis reuocari poſſit. Prima
itaq; inuitatione qui comedunt uocantur amici. i. chari,

In ſcd'a q̄a bibunt chariores: in tertia q̄a inebriant' chariſ-
Cantic.1 ſimi. Quia meliora ſunt ubera tua uino. Duo ſunt ubera
ſponſæ: unū cōgratulatiōis alterum compaſſionis. Vnde
Rom.12. apl's his duobus paruulos fouēs: gaudere, ait, cū gauden-
tibus: flere cū flentibus. Vinū accipiꝉ deſideriū ſeculare:
Deu.32. de quo ſcriptū eſt. Fel draconū uinū eorū: & uenenū aſpi
dum inſanabile: fragrātia unguētis optimis. Innuit ꝙ ali
qua ſunt unguēta bona: aliqua meliora: q̄bus oībus ſup-
ferant hec optima. Dicamꝰ ergo tria genera eſſe unguen
torū, Primū fit de recordatione pctōrū: cū ꝓ ipſis cōpun-
gimur & ueniā petimus: & hoc unguntū bonū eſt: quia
ps.50. cor cōtritū & hūiliatū deꝰ nō ſpernit. Effuudiꝉ aūt ad pe-
des dñi, ibiq; remunerationē accepit. ſ. remiſſionē pctōrū
Lucæ.7. cū dñs dicit. Remittūtur ei pctā multa: qm̄ dilexit multū.
Scd'm unguentū fit de recordatiōe bñficiorū dei. Et hoc
recte ad caput effundiꝉ: q̄a uirtutes nō niſi ad deum à quo
Mar.14 ſunt referunꝉ. Hoc aūt unguentū iam cariꝰ eſt: q̄a de hoc
ſcriptū eſt. Vt q̄d ꝑditio iſta unguēti facta eſt? Poterat em̄
uenundari pluſquā trecētis denarijs: & dari pauperibus.
Ibidem. Sed hanc perditionē approbat dñs: cū dicit. Sinite eam.
Quid illi moleſti eſtis? Pauperes em̄ ſemp habetis uobiſ-
cū: me aūt nō ſemp habebitis. Nō ſolū approbat, ſed etiā
Ibidem. remunerat: cū dicit. Amen dico uobis: ubicūq; p̄dicatum
fuerit hoc euāgeliū in toto mūdo: diceꝉ & ꝙ hæc fecit in
memoriā eius. Tertiū ergo unguētū cōponitur de p̄cio-
ſis aromatibꝰ: ſicut de q̄buſdā ſctīs mulieribus ſcriptū eſt:
Mar.16. ꝙ emerūt aromata ut uenētes ungerēt Ieſum. Sed huius
tertij ungēti nō fit aliqua effuſſio uel ꝑditio: quia noluit
dñs illud ſup corpus ſuū mortuū effundi: ſed ſeruari uiuo
corpori ſuo. i. eccl'æ ſanctæ: cui nimirū mulieres q̄ cū un-
guētis uenerāt mittunꝉ reſurrectionē euāgelizare. Primū
itaq; unguentū uocaꝉ unguētū cōpunctionis: & abſumiꝉ
igne cōtritionis. Secundū deuotionis: & abſumitur igne
charitatis. Tertium uocatur unguentū pietatis: quod nō
abſumitur: ſed integrum conſeruatur.

Sermo quinquageſimuſtertius.

Eſa.54. SIcut de Chriſto duo ſunt, unū nobis incogni-
tū. ſ. gn̄atio diuina: de qua ſcriptū ē: gn̄ationē
eiꝰ q̄s enarrabit. Alterū cognitū ut gn̄atio uel
opera humana: ita etiā de ſpūſancto. Aliud eiꝰ
noſtris eſt mētibus occultū. ſ. quō ꝓcedat à p̄re & filio cū
ſit æqualis & coæternꝰ eidē patri & filio: aliud uero ipſo
docente manifeſtū: uidelicet q̄bus modis opereꝉ gratiam
ſuā in nobis. Duplex q̄ppe eſt oꝑatio ſancti ſpūs. Operaꝉ
enim in nobis aliud ꝓpter nos: aliud ꝓpter ꝓximos. Pro-
pter nos. i. ꝓpter utilitatē noſtrā operaꝉ in nobis. Primo
cōpunctionē, cōſumēdo pctā. Secūdo deuotionē, ungen
do & ſanādo uulnera Tertio creando intellectū, tanquam
pane cōfirmat nos & roborat. Quarto hæc ipſa multipli-
ciꝰ augēdo, & amorē infundēdo, quaſi uino inebriat. Cæ
1.Cor.14 tera chariſmata. i. ſapientiæ cōſilia & hmōi danꝉ uobis ad
utilitatē aliorū. Vnde apl's cū de diſtributiōe donorū lo-
quereꝉ nō ait ſimpliciter: alij daꝉ ſapientia: alij ſcientia: ſed
addidit, dicēs, ſermo ſciētiæ: ſermo ſapientiæ: ut oſtende-
ret ꝙ hmōi dona ꝓpter alios danꝉ. ſ. ut alij ædificentur. In
q̄bus opibus cauendū eſt duplex periculum: ne uel illa q̄
Eccl'.20. dantur ꝓpter nos diuidamus ꝓximis: uel illa q̄ ꝓpter ꝓxi
mos reſeruemus nobis. Si enim quæ pro utilitate aliorū
1.Cor.4 accepimus retinemus tātum nobis: charitatē nō habemꝰ
& diciꝉ nobis. Sapientia abſcondita & theſaurꝰ inuiſusq̄
utilitas in utriſq;? Rurſus ſi de donis dei uelimꝰ innoteſce
re hoībus non deo in occultis cordis placere: humilitatē
perdimꝰ, & merito illa uoce increpamur. Quid habes q̄d
non accepiſti? Sic utroq; modo periclitamur: hinc humi-
litatē: illinc amittendo charitatē. Et q̄s ſine humilitate &
charitate poteſt ſaluus fieri? Rectus ergo ꝑfectꝰ noſtri or
do eſt: ut illis donis. ſ. cōpunctione & cæteris ſtudeamus
impleri primū: deinde ſi per gratiā ſpūſancti cætera ſuper
creuerit: id eſt ſapiētia & ſciētia: curemꝰ illa ꝓximis par-
tiri. Ita ſanè obtinebimꝰ illud ſpūſcti donū: q̄d uocaꝉ di-
ſcretio ſpirituū: ſi & ea q̄ nobis tantum congruūt, nobis
reſeruemus: & ea quæ ad aliorum utilitatem conferuntur
nobis: largiamur & proximis.

Sermo quinquageſimuſquartus.

OSculetur me oſculo oris ſui. Os patris intelligiꝉ Canti.1.
filius. Nemo autem nouit filium niſi pater: & ne Matt.11.
mo nouit patrem niſi filius: & cui uoluerit filius
reuelare. At uerò cuicunq; fit iſta reuelatio ſiue
patris ſiue filij: nō fit niſi per ſpm̄ſctm̄. Hinc eſt ꝙ cum Pe
trus dixiſſet dño: tu es xp̄s filius dei uiui: ille reſpondit. Mat.16.
Beatꝰ es ſimon bariona: q̄d interp̄taꝉ filius colūbæ: quia Ibidem.
caro & ſanguis non reuelauit tibi: ſed pater meus qui eſt
in cælis. Et apl's cū p̄miſiſſet ꝙ oculꝰ nō uidit, & auris nō 1.Cor.2.
audiuit &c: ſtatim ſubiunxit: nobis autem reuelauit deus
per ſpm̄ ſuū. Videꝉ ergo ſponſa gratiā habere ſpūſancti
ꝑ quā cognoſcat filiū æqualē patri. Nec dicit oſculeꝉ me
ore ſuo quod ſoliꝰ filij eſt dicere: non cuiuſquā creaturæ,
q̄ppe q̄ nullo mō pōt eſſe æqualis p̄ri: ſed oſculo oris ſui.
Porrò oſculum cōe eſt oſculantis & oſculati. Si igitur ſe-
inuicē oſculanꝉ pater & filius: q̄d eſt eorū oſculū: niſi ſpūſ
ſanctus? Hoc itaq; flagrat ſpōſa oſculari: oſculetur me, in
quiens, oſculo oris ſui. Hoc oſculum teſtaꝉ etiā Paulus eā Gala.4.
accepiſſe: cum dicit. Qm̄ eſtis filij miſit deus ſpm̄ filij ſui in
corda noſtra clamantē, abba pater. Hoc oſculū pollicebā
tur & ipſe ſaluator: cū ad inſtātiā orōnis exhortareꝉ diſci
pulos. Si uos, inquit, cū ſitis mali noſtis bona data dare fi Matt.7.
lij ūris: quāto magis p̄r ueſter q in cælis eſt dabit bona. i.
ſpm̄ bonū petentibus ſe? Ex huius oſculi imp̄ſſione ſuſci
pit aīa rōnalis ab ipſo ſpōſo ſuo uerbo dei cognitionem
& amorē ueritatis. Quæ duo quaſi labia imprimit ei ipſa
dei uirtus & dei ſapientia. Siquidem ſapientia cognitio-
nē: uirtus cōfert amorem. Habet & ipſa aīa ſimiliter duo
labia, q̄bus oſculaꝉ ſponſum ſuū. i. rōnem & uoluntatem.
Rōnis eſt percipere ſapiētiā: uolūtatis uirtutē. Si ſola rō
percipiat ſapientiæ cognitionem: & uoluntas non habet
uirtutis amorē: non eſt plenū oſculum. Aut ſi ſola uolun-
tas obtineat amorē: & rō minime ꝑcipiat cognitionē: ni-
hilominꝰ eſt ſemiplenū. Tunc uerò plenum & perfectum
eſt: qn̄ & ſapīa illuſtrat rōnē: & uirtus afficit uoluntatem.
OSculetur me oſculo oris ſui. Tria ſunt oſcula: Cañ.1.
reconciliatoriū: numeratoriū: cōtemplatoriū,
Primū ad pedes: ſecundum ad manum: tertium
ad os ſumitur. In primo accipiꝉ remiſſio pecca
torū: in ſecūdo munus uirtutum: in tertio cognitio ſecre
torum. Vel ita: oſculum doctrinæ, naturæ, gratiæ.

Sermo quinquageſimuſquintus.

DVo ſunt ubera ſpōſæ: cōgratulatio & cōpaſſio.
Gemina lactis ſpecies, exhortatio & conſolatio.
Tria unguēta, cōpūctio, deuotio, pietas. Cōpū-
ctio de recordatiōe pctōrū: deuotio de recorda-
tione beneficiorum: pietas ex conſideratione miſerorum.

Sermo quinquageſimuſſextus.

DVo ſunt pedes dei: miſericordia & iudiciū. His
circuit & perambulat iugiter ſpiritales mētes:
exultās ut gigas ad currēdā uiā: ſi tm̄ tales ſunt Pſal.18.
de q̄bus merito dicat. Habitabo in illis: & de-
ambulabo in eis. Hos ergo pedes primo ungit aīa pecca-
trix illo primo unguento: q̄d dicitur compunctionis. De
niq; Maria quæ peccatrix erat: unxit pedes Ieſu. Nec me-
diocre ſanè unguentum hoc uideatur, de quo ſcriptū eſt:
& domus impleta eſt ex odore unguēti. Nec mirum: cum Ioan.12.
etiam in cæleſtibus ſentiatur huiuſcemodi unguenti fra-
grantia: ueritate atteſtante quæ ait: gaudium eſt angelis Luc.15.
dei ſuper uno peccatore pœnitentiā agente. Verum quā-
tumlibet unguētum hoc precioſum uideatur: tm̄ compa-
ratum alteri quod appellatur deuotionis: & conficitur ex
memoria beneficiorū diuinorū: quo & ungitur caput do
mini: uile & nullius precij intelligitur. Deniq; de illo dici
tur cor contritum & humiliatum deus non deſpicies: de ps.50.
iſto uerò ſacrificium laudis honorificabit me, caput ex ps.49.
eo ungis, cum de ſuis donis deo gratias agis. Siqui-
dem caput Chriſti, deus. Deitas ergo in Chriſto tangi- 1.Cor.11.
tur quoties

tur quoties ad laudem ipſius eiꝰ beneficia memoramus:
ſicut non tam deitas quàm humanitas neceſſe eſt ut cogi
tetur: cum nō eius dona ſed noſtra peccata recordamur.
Nam in carnis aſſumptiōe duos illos pedes ad hoc acce-
piſſe cognoſcitur: id eſt miſericordiā & iudicium: ut pec-
cator qui ad caput, id eſt ad deitatē acceſſum non habeat:
ad pedes, id eſt ad humanitatem accederet. Niſi enim pes
Heb.4. ille quem diximꝰ miſericordiam, ad hominem aſſumptum
pertineret, paulus de illo non diceret. Tentatum autem
per omnia pro ſimilitudine abſq; peccato: ut miſericors
Ioan.5. fieret. Et niſi iudicium æque ad hominem pertineret: ipſe
homo deus de ſeipſo non dixiſſet. Et poteſtatem dedit ei
iudiciū facere: quia filius hominis eſt. Itaq; ad hos pedes
uiri doloris & ſciētis infirmitatem, peccator accedere nō
Heb.4. dubitās: fidenter loquitur. Nunc aūt cum fiducia accedi
mus ad thronū gratiæ. Non enim habemus pontificem:
qui non ſciat compati infirmitatibus noſtris. Peccatrix
ergo ad pedes: iuſta ad ungendum caput accedit. Tanto
autem unguentum capitis ullo alio quod pedibus appò
nitur præcioſius eſt æſtimādum: quāto ſpecies quibꝰ cō-
ficitur: illis cōſtat eſſe precioſiores. Has quippe facilè &
abſq; labore in noſtra regione reperimus. Peccatores ſi-
quidem omnes ſumus. Porrò illas difficile ac de longin-
Iacob.1. quo ualde: utpote de paradiſo dei aſportatas ſuſcipimus.
Omne enim datum optimum: & omne donum perfectum
deſurſum eſt deſcendens à patre luminum. Quid deniq;
huiuſmodi unguento excellentius: de cuiꝰ effuſione etiā
Lucæ.7. apoſtoli murmuraſſe dicuntur dicentes: ut quid perditio
Mat.26 hæc? potuit enim uenundari & dari pauperibus. Sed &
nunc quoq; cum fortè uidetur quiſpiā uacare deo, tātęq;
deuotionis & grāe, ut merito credaꝉ ungere caput chriſti
perſiſtens iugiter in ſctā quiete & gratiarum actione & di
uinæ delectatione deuotionis: non deſunt q hoc perditio
nē dicant, & iuſto ut ſibi uideꝉ murmure cōqueruntur ꝙ
is q pluribꝰ ꝓdeſſe poterat quieſcat ſibi: non ꝙ ſanctitati
inuideāt, ſed ꝙ prouideāt charitati. Cæterū ipſa charitas
deus huiuſcemodi aīæ plerūq; parcit: quā uidet ſpirituali-
bus ſtudijs delectari: maximeq; ſi talem eam nouerit: q̄ ad
huc puſillanimitate & imbecillitate ut mulier ſit, & necdū
in uirū perfectū profecerit. Quod utiq; melius ipſe diſcer
nit qui intuetur cor: quàm hoīes qui in facie tantū uidēt
& ſm̄ faciē iudicant: cū uidelicet minime attendūt nō eſſe
eiuſmodi facilitatis deuote quieſcere, & fructuoſe occu-
pari: humiliter ſubeſſe & utiliter præeſſe: regi ſine quære-
la: & regere ſine culpa, obedire ſpōte & īperare diſcrete:
bonū deniq; inter bonos eſſe, & bonū inter malos: imo ēt
eſſe pacatū inter filios pacis, & his qui oderunt pacē ex-
hiberi pacificum. Sciens ergo ieſus q ſint, qui ue non ſint
idonei implicari curis pro tali delicata aīa, quā pro ſui ad-
huc teneritudine, tractādis negotijs minꝰ ſufficere ſentit
aduerſus aliud ſentiētes, & ob hoc eiꝰ quietem tanquā in-
fructuoſam bono quidèm zelo: ſed nō ſcd'm ſciam inſimu
Mat.26 lātes: ipſo reſpondet affectu. Quid moleſti eſtis huic mu-
lieri? Nā & ſi (q̄d fatēdū eſt) meliꝰ eſt ad q̄d illā trahere
tētatis: bonū tm̄ opus eſt q̄d operata eſt in me. Sinite eam
interim operari bonū q̄d pōt. Noui em̄ ego: ꝙ adhuc mu
lier ſit. Cū ergo mutatione dexteræ excelſi de muliere fa-
ctꝰ fuerit uir q̄d & me qn̄ tm̄ erit latere nō poterit: q̄a me
Eccl.42 ꝓuocante ꝓmouebitur: me quoq; ſeruāte tenebiꝉ: tūc me
lior erit iniquitas uiri quā nūc benefaciens mulier. Vnde
& illud melius ſpero. Nec reputo perditionem unguenti
huius effuſionem: in quo & mulieris deuotio deſignatur:
& mea præfiguraꝉ ſepultura. Huc accedit ꝙ tam late ſuam
Mat.26 fragrantiā circūquaq; diffundit: quare ubicūq; prædica-
tum fuerit hoc euangelium, dici etiam habet ꝙ hæc fecit
in eius commemorationem.

Sermo quinquageſimuſſeptimus.

IAm ad tertiū unguentum accedamus. Sanè in
duorū p̄miſſorum alterutra collatione: priore
ſequens abſq; oī ambiguitate cognoſcitur eē
melius longeq; excellentius. Illud autem miū
uideꝉ ſi tertiū aliq̄d inueniri q̄rat q̄d ambobus iure de-
beat anteponi: iuxta q̄d optimū unguētū ſpōſa ſua redo-
lere ubera gloriaꝉ. Alioq̄n optima non ſunt ſi nō uincūt
& meliora: ſicut & meliora ueraciter nō dicunꝉ niſi quæ
ſuperāt bona. Porro tantæ excellentiæ unguentum illud
ſecundū quo caput ungiꝉ inuentū eſt: ut uix q̄libet ei di-
uitiæ nō dico p̄ferri: ſed nec ſaltem cōferri poſſe uidean-
tur. Ego tamē nō crediderim ſponſam eſſe mentitā quip-
pe q̄ habeat ſponſum ip̄m ueritatē, cuius & hic uerba lo-
quitur: q utiq; ſicut fallere nō uult: ita nec falli pōt. Alio-
quin fruſtra deſiderat & ſuſpirat ueritatis amplexibꝰ iū-
gi: mētiens ueritati. Quæ em̄ mēdacio ſocietas cum ueri-
tate? Quin potius ueritas perdit oēs qui loquūtur men- Pſal.5.
daciū. Fortaſſis in euāgelio ſi q̄rimus: inuenimꝰ p̄ceſſiſſe Mar.16.
& huius figuram. Maria, inquit, magdalene & maria Ia-
cobi & ſalome, emerūt aromata: ut uenētes ungerēt Ie-
ſum. Vides ne in prima frōte ꝓpoſiti capitli quāti æſtimā
dum ſit etiā hoc materiale unguentū: cuius aromatibus
cōparādis nō una uel duæ ſufficere potuerunt? Vna pri-
mū: una & ſcd'm attulit unguentū. Ad hoc aūt comparā-
dū & p̄parandū tres pariter cōuenerūt: ut ſimil' uidelicet
emerent q̄d per ſe ſingulæ nō poterāt, ſic uenientes un-
gerēt Ieſum. Nō ſolū pedes aut ſolū caput: ſed ut uenien-
tes, inq̄t, ungerēt Ieſum id eſt totū corpus. Sed attēde ꝙ
tā p̄cioſi huius unguēti xp̄s pati noluerit perditionē fie-
ri, & ideo nō inuēto corpore reportarunt illud, & iuſſæ
ſunt exhibere uiuo q̄d p̄parauerāt mortuo. Q̄d & fece-
rūt: cū ꝓtinus nūciato gaudio reſurrectiōis diſcipulorū
qui ꝓculdubio mēbra xp̄i & mēbra uiua erāt: triſtia cor-
da delinire curarunt. Que utiq; mēbra niſi plus illo cruci
fixo corpore xp̄s diligeret: pro his illud crucifigendū nō
tradidiſſet. Liquet itaq; ꝙ duo illa tāto hoc ultimū p̄cel-
lit unguēta: quāto xp̄s hoc ſuum corpus id eſt eccleſiam
cui exhibetur illo quod ex eo ungi uoluit quod & ꝓpter
huius redemptionem tradi uoluit cōſtat eſſe amabilius.

Sermo. LVIII.

REuertere reuertere Sunamitis: reuerte- Cant.6.
re reuertere ut intueamur te. Reuertere
primo ab īepta lætitia: reuertere ſcd'o ab
inutili triſtitia: reuertere tertio ab inani
glīa: quarto reuertere à latēti ſupbia. Ina
nis gloria eſt: quæ ab ore hoīm uenit ex-
trinſecus. Supbia latēs oriꝉ intrinſecus. Cū hæc oīa uitia
reliquerit aīa: intuebiꝉ eā ſpōſus eius. Ob hoc aūt debet
ab alijs abſtinere: ut digna fiat eius cōplexibus. Vñ & ad
eam dicitur: reuertere reuertere ut intueamur te.

Sermo. LIX.

EMiſſiones tuæ paradiſus. Vox illiꝰ cæleſtis hie Cañ.4.
rulem: congaudentis huic quæ peregrinaꝉ in
terris. Sunt autem tres emiſſiones. Prima cōiu
gatorum pœnitentium in mundo, ſecūda con-
uerſorum cōtinentium in clauſtro, tertia prælatorū præ
dicātium & orātium pro dei populo. De prima emiſſio-
ne, id eſt pnīa dicunt angeli: quibꝰ gaudiū eſt ſuper uno Luc.15.
peccatore pœnitentiam agente. Quæ eſt iſta quæ aſcēdit Canti.3.
per deſertum ſicut aurora conſurgēs? Aſcendere autem
dicitur hæc aīa pœnitēs per deſertū: terrā. ſ. inuiā & ina-
quoſam peccatorū ſuorū recordādo. Aſcendit ſicut uir-
gula: eadē peccata humiliter cōfitendo. Quæ cōfeſſio re-
cte fieri ſicut uirgula fumi diciꝉ: q̄a per plures peccatorū
ſpecies tanquā fumus de thuribulo ꝑ plura foramina de-
riuaꝉ. Et notandū ꝙ cū fumus nūquā habeat ſplēdorem:
nūnunquā tm̄ habere poſſit odorem. Q; hic fumus cōfeſ-
ſionis, odorem quendā pietatis: habeat innuiꝉ ex his quæ
ſubiūguntur. Ex aromatibus mirrhæ & thuris & uniuer- Ibidem.
ſi pulueris pigmentarij. Confeſſionem debet ſemper co-
mitari myrrha & thus: id eſt mortificatio carnis & oratio
cordis. Alterum enim ſine altero: ait parū aut nihil pro-
deſt. Nam ſi quis carnē mortificet & orare diſſimulet: ſu-
perbus eſt, & diciꝉ ei. Nunq̄d mādūcabo carnes taurorū;
aut ſanguinē hyrcorum potabo? Item ſi orauerit & car- Pſal.49

Mar.7. nem ſuam mortificare neglexerit: audiet. Quid uocatis
puer.28 me dñe dñe, & nō facitis q̄ dico? Et illud. Qui auertit au-
rem ſuā ne audiat legē: oratio eiꝰ erit execrabilis. Vtrūq;
ergo alteri ſuffragat̃, dū cōſtat q̄ alterū ſine altero repro-
Canti.3. bat̃. Sequit̃. Et uniuerſi pulueris pigmētarij. Poſt recor-
datione & cōfeſſione pc̄tōrū: poſt mortificatione & orō-
nē: exhibēdus eſt fructꝰ eleemoſynarū. Quæ bene puluis
dicūtur: qa de terrena ſubſtātia fiūt. Pigmētarius uerò: qa
Actu.10. ſuauiſſimū odorē emittūt. Hic eſt q̄ cornelio bn̄ agēti di-
ctū eſt: Orōnes tuæ & eleemoſynæ tuæ aſcēderūt. Vel uni-
uerſi pulueris pigmētarij ideo dicit̃, q̄a nō ſolū magna ſed
etiā minima quæq; pc̄tā cōterēda ſunt ꝑ cōfeſſionē, & di-
luēda ꝑ cōpūctionē. Hæc de pria emiſſiōe dicta ſufficiāt.

Sermo. LX.

SEcunda eſt uita contientiū in clauſtro uel ere-
mo. In hac emiſſiōe nulla fit deſerti mētio aut
fumi ſeu pœnitentiæ: ſed lucis ſplendoris atq;
uirtutis. Deniq; in huius laude angelica uoce
Cāti.6. cantat̃. Quæ eſt iſta q̄ aſcēdit ſicut aurora conſurgēs: pul-
chra ut luna, electa ut ſol, terribilis ut caſtrorū acies ordi-
nata? In quibus uerbis triplex uirtꝰ eius oſ̄dit̃: hūilitas,
caſtitas, charitas. Aurora q̄ppe, finis eſt noctis & initiū lu-
cis. Nox aūt uitā pc̄tōris, lux ſignificat uitā iuſti. Aurora
ergo q̄ fugat tenebras lucē nunciat, merito humilitatem
deſignat: qa ſicut illa diē & noctē, ita iſta diuidit iuſtū &
peccatorē. Nā hinc id eſt ab hūilitate iuſtus q̄ſq; incipit,
& inde ꝑficit. Vñ etiā ipſa aurora cōſurgēs dicitur: ut ui-
delicet uirtutū ſtructura ſurgens ab humilitate tanquam
proprio fundamēto erigat̃. Igitur ad oſtēdendā eius hu-
militatē dictū eſt. Sicut aurora cōſurgēs. Illud uerò quod
ſequitur pulchra ut luna: caſtitatē demonſtrat. Porrò lu-
na dicitur ſpēdorem ſuum nō à ſe habere, ſed à ſole trahe-
re quantoq; magis ſolis cōſpectui cernēda opponit̃, tāto
maiore ſui parte ab eiuſdē ſolis lumine illuſtrat̃. Similiter
congregatio ſeu quæq; fidelis anima, ſi ueri ſolis obtuti-
bus offeratur intuenda, ſine dubio ex uiſiōe illius admit-
tit protinꝰ in ſe decus quoddam pulchritudinis & uenu-
ſtatē caſtitatis. Vñ fit ut & ex eius lumine creſcēs & pro-
ficiens etiā ad perfectionem prouehatur: ut recte dicatur
de illa quod ſequitur electa ut ſol. Quare ut ſol? An ideo
quia refulgebunt iuſti ſicut ſol in regno patris eorū? Sed
ibi unde ſicut ſol fulgebūt: niſi de ſplēdore ueſtis nuptia-
lis? Ipſa eſt eñ: qua utiq; in terris poſiti ueſtiendi erāt il-
li quibus dictū eſt. Vos autē ſedete in ciuitate, donec in-
duamini uirtute ex alto. Hac uirtute charitatis quam ue-
ſtis illa nuptialis ſignificat: quiſquis indutus fuerit, eāq;
in ſe recte ordinauerit: erit ꝓculdubio terribilis hoſtibus
ſuis ut caſtrorū acies ordinata. Nam de cæteris quidē uir-
tutibus quātaſcunq; ſine charitate habuerit: non curant
dæmones. Cum uerò charitatē & ipſam ordinatā in acie
uiderint: ilico præcipites aguntur in fugam. Poteſt in eo
qđ dicit̃ electa ut ſol: perſeuerantia intelligi quæ tm̄ ele-
ctorum eſt. In eo autē quod ſequit̃ terribilis ut caſtrorum
acies ordinata, diſcretio mater uirtutū: per quam terrent̃
& fugantur dæmones: acquirūtur & cōſeruant̃ uirtutes.
Poſſunt & alia multa in hac ſecunda emiſſione congrue
& intelligi & dici: ſed hæc pauca de m̄ltis dixiſſe ſufficiat.
Tertia emiſſione cōuenit ſanctis prædicatoribus, quorū
uita & doctrina etiā uox illa ſub ammiratiōe ꝓfert̃. Quæ
eſt iſta q̄ aſcēdit de deſerto delitijs affluens: innixa ſuper
dilectum ſuū? In prima emiſſiōe dictū fuerat quæ eſt iſta
quæ aſcēdit ꝑ deſertū: in hac autem quæ aſcēdit de deſer-
to: quia nimirū ibi pœnitētes cōpungūt ſpinæ per quas
incedūt, hic uerò doctores qcq̄d de ſeculo ſubripere po-
tuerūt ſublimi mēte calcauerūt. Ideo dictum eſt de deſer-
to delitijs afflués. Sed quærendū eſt quæ ſint illæ delitiæ
quibus affluere dicuntur, & quis ille dilectus, aut cur ſuꝑ
eum inniti dicantur. Neq; enim paruæ æſtimandæ ſunt:
quæ à ſupernis ciuibus delitiæ nominantur. Siquidem
huiuſcemodi delitiæ mētis ſunt, nō uētris: animi nō cor-
poris, ſpiritus non carnis, rationis nō ſenſualitatis, inte-
rioris nō exterioris hoīs. Quas ut breuiter aliquo modo
deſcribā; ipſæ ſunt abūdans infuſio gratiæ ſpiritalis. Bea-
ta illa anima cui talis gratia infundit̃: quæ in benedictio-
nibus ſupnæ dulcedinis ꝓuenitur: ut templum dei & ora-
culū ſpiritusſancti efficiat̃. Tali q̄ppe aīæ deſſe non p̄nt di-
uitiæ ſalutis ſapientia & ſciētia, & eiuſdē ſalutis optimus
theſaurus timor dñi. Quibꝰ delitijs cū abundauerit & re-
pleta fuerit, exaltet iam in eccleſijs dñm, & in cathedra ſe-
niorū laudet eū. Q, in aure audiuit in cubiculis p̄dicet iā
ſuꝑ tecta, & ſic affluet delitijs. Affluere eñ dictū eſt uerbo
doctrine inſiſtere, exēplo uitæ lucere: opꝰ ſpiritale inſtan-
ter exercere. Sed neceſſe eſt: ut in his oībus nō ſuā ſed au-
ctoris ſui q̄rant gloriā. Ipſe eſt eñ: dilectꝰ eius de quo ſcri-
ptū eſt, Ego dilecto meo & dilectus meus mihi: & de quo
pater: hic eſt filius meus dilectus ipm̄ audite ſuper quē in Cañ.2.
nitendū eſt: ut uidelicet illius grẽ auxilio aſcribatur opꝰ Lucæ.6
eius à quo oīa, ꝑ quē oīa, & ad quē oīa referūtur. Cur aūt
ſuper eū inniti debeat: ipſe dilectus qui docet hoīem ſciē-
tiā plenius nos doceat. Ait ille diſcipulis ſuis: quos hmōi
delitijs implebat. Ego ſum uitis, uos palmites. Sicut pal- Ioan.15.
mes non pōt facere fructum niſi manſerit in uite, ſic & uos
niſi ī me manſeritis. Et iterū. Sine me, inq̄t, nihil poteſtis
facere. Ac ſi apte diceret. Si delitijs uultis affluere: inniti- Ibidem.
mini ſuꝑ me. Sed iā uideamus quō illi affluāt & innitant̃.
Veniat in mediū unus pro oībꝰ: ille p̄dicator egregius.
Eya beatiſſime paule affiue delitijs tuis. Certè cū euange-
liū ab hieruſalē per circuitū ad illiricū p̄dicaſſes: cū ſine
ſumptu ipm̄ euangeliū poſuiſſes: cū cæleſtes theſauros fi-
deiq; ſacramētū græcis ac barbaris, ſapiētibus & inſipiē-
tibus ut prudens ac fidelis diſpenſator erogaſſes: cū mor-
tificationē ieſu in tuo mortali corpore circumtuliſſes: &
inter multas ammirādas uirtutes tuas quas tu potuiſti fa-
cere nos uix poſſumꝰ enarrare: etiā allud cū omni auctori-
tate ſine oī arrogantia: cum eſſes apl̓orū tuo iudicio mini- 1.Cor.15
mus: tm̄ auſus es dicere. Gratia dei in me uacua non fuit: Ibidem.
ſed abūdantiꝰ oībus illis laboraui. Magnæ, & ut ita dicā,
delitioſæ delitiæ. Sed ne illas amittas innitere ſuꝑ dilectū Ibidem.
tuū. Nō aūt ego, inq̄t, ſed gratia dei mecū. Rurſum affiue:
q̄m̄ ut uerū fatear delectāt ualde tales delitiæ. Oīa poſ-
ſum ait. Iterū innitere. In eo, inq̄t, qui me confortat. Item Phili.4.
dicit apl̓s. Qui gloriat̃ in dño glorietur: hoc eſt, qui delitijs 2.Co.10
affluit ſuper dilectum ſuū innitat̃. Hæc de tribus omiſſio-
nibus in ſignificatiōe triū generū hoīm quos in hac uita
continet ſancta eccleſia: quos etiam apud ezechielem deſi-
gnāt Noe Daniel & Iob adiuuante dño diximus: quam-
uis in ſingulis quibuſq; perfectis poſſint non incōueniē-
ter aſſignari: Et in his quoq; prima emiſſio eſt pœnitētia:
ſcđa iuſtitia: tertia doctrina. Prio eñ pœnitēdo cōuertun-
tur; ſcđo bene uiuendo iuſtitiā exercent, tertio ſi bene ꝑ-
fecerint ipſam iuſtitiā quā uita tenent uerbo docent. Sed
q̄m̄ uirtutibus inſidiant̃ uitia & ita iuxta ſunt poſita: ut q̄
ab illis deuiauerit iſtorū laqueos incurrat: oportet ut ſit
pœnitentia ſine pudore: ne ſcilicet erubeſcat cōfiteri con-
miſſa peccata: caueat iuſtitia ſimulationem: eliminet p̄la-
tio elatiōem. Vbi enim magnitudo gratiarum eſt: ibi etiā
magnitudo diſcriminis eſt.

Sermo. LXI. Cañ.5.

VEni in hortum meum ſoror mea ſponſa. Alibi Cañ.1.
dicitur. Introduxit me rex in cellarium ſuum. Cañ.3.
Alibi dicitur in cubiculū ſuum. Hæc triplex
introductio fit animæ ratiōali à ſpōſo ſuo uer-
bo ſcilicet dei: ſcđm triplicē ſenſum ſcripturarum: hiſto-
ricum, moralem, myſticum. In horto eſt hiſtoricus. in cel-
lario moralis: in cubiculo myſticus. In horto: id eſt in hi-
ſtoria continetur triplex trinitatis operatio, creatio cæli
& terræ, renouatio cæli & terræ, confirmatio cæli & ter-
ræ. Pater creauit, filius reconciliauit, ſpiritusſanctus con-
firmabit. Et aliud tempus eſt creationis, aliud confirma-
tionis, aliud reconciliationis, ſicut & in horto aliud eſt
tempus plantationis, aliud fructus colligendi, aliud ue-
ſcendi. Creatio & reconciliatio ſunt preſentis, confirma-
tio futuri

tio futuri ſeculi. In principio temporis creauit pater: in
plenitudine temporis reconciliauit filius: poſt omne præ-
Ioan.5. ſens tempus confirmabit ſpiritusſanctus. De patre dixit
Ibidem. filius, pater meus uſq; modo operatur. Et de ſe ſubiunxit,
& ego operor. Similiter & ſpiritusſanctus in conſumma-
tione ſeculi uerè poterit dicere. Pater & filius uſq; modo
operantur, & ex hoc iam operor ego cū ſcilicet iā fecerit
corpora noſtra ſpiritalia: corpuſq; adhæſerit ſpiritui &
ſpiritꝰ deo: hoc ipm̄ corpꝰ eodē ſpritusſancto ſic cōfirmāte
ut iam deinceps abſq; ullo temporis interuenientis mo-
mento fiat quod ſcriptum eſt. Qui adhæret deo unus ſpi-
1.Cor.6. ritus eſt. De creatione inſtruit nos uetus teſtamentum, &
promittit reconciliationem. Reconciliationē exhibet no-
uum teſtamētum, & ſpondet confirmationem.

Sermo. LXII.

SEcūda introductio eſt in cellariū. Hoc
cellarium cōtinet moralē ſcientiam: &
habet tres diſtinctas māſiones. Prima
dicit̃ aromatica: ſecūda fructuaria: ter-
tia cella uinaria. In prima ſunt q̄ bene
ſe habēt cū prælatis: in ſecūda q̄ cū æq̄-
libꝰ: in tertia qui cū ſubditis. Eſt ergo
prima cella diſciplinæ, ſecūda naturæ, tertia gratiæ. Qui
eñ perfecte cōuerſatiōis nititur cumulū attingere: fit pri-
mum diſcipulus & ingreditur cellam diſciplinæ: in qua
mores eius à magiſtro uarijs uirtutibus uelut à pigmen-
tarijs aromata diuerſis ſpeciebus componuntur. Vnde
& iſta cella dicitur aromatica: quia tales quique dū ultro
amplectuntur diſciplinæ laborem: optimum alijs exemplo
ſuo effundunt imitationis odorem. Inde conſequenter
ingrediuntur in ſecundam cellam naturæ: quoniam illi
quidem cæteris condiſcipulis concordare facile poſſunt:
qui ſub magiſtro propriam uoluntatem uoluntatem fran-
gere dedicerunt. Et hæc cella ubi cum cæteris communi-
ter uiuitur congrue cella naturæ dicitur: quia omnes ho-
mines æquales quidem natura genuit: ſed alios alijs meri-
torum cauſa uel præpoſuit uel ſuppoſuit. Dicitur etiam
ꝓuc.18. fructuaria: qa magnæ utilitatis eſt ſi quiſq; gratiam quam
accipit in alterutrum adminiſtrat. Vnde ſcriptum eſt: fra-
p̄s.132. ter fratrem adiuuans, exaltabitur ſicut ciuitas munita. Et
itē dicit propheta. Ecce quàm bonū & quàm iocundū: ha-
bitare fratres in unum. At uerò cum conſummati plene
fuerint in hac ſecunda cella naturæ: tunc tandem ingre-
di poſſunt tertiam quæ eſt gratiæ: ut etiam cæteris inſti-
tuendis præſint: qui cum cæteris iuſte, & ſine querela ui-
xerint. Et hæc quoq; cella dicitur uinaria, ut ſcilicet fer-
ueant charitate qui cæteris præſunt in regimine. Dicitur
Nota. etiam cella gratiæ, quod nomen ſcilicet alijs quoq; dua-
bus poſſit eſſe commune. Nam & diſciplina & ſocialis ui-
ta donum gratiæ eſt: iſta tamen ſibi illud uendicat ſpecia-
liter: quoniam quidem multum facile eſt ſubijci uel ſocia-
ri: rarum uerò & difficile ad aliorum regimen utiliter
quemuis poſſe transferri. His tribus cellis continentur
& formantur omnium hominum mores. Omnes enim ho-
mines: uel ſunt prælati, uel æquales, uel ſubditi. Quemad-
modum autem eliguntur de hortis quæque potiora, &
in cellarijs reponuntur: ubi etiam diſtincta habent loca
in quibus ſeruentur: ita de hiſtoria ſumitur, & quaſi re-
conditur in cellario moralis ſenſus: unde omnis humana
uita inſtruatur. Legunt etenim ibi prælati quales ſe exhi-
1.Pet.5. bere ſubditis debeant: cum eis dicitur. Non dominan-
2.Cor.1. tes in clero: ſed forma facti gregis. Et illud. Non quia do-
minamur fidei ueſtræ: ſed adiutores ſumus gaudij ueſtri.
Ioan.10. Et dominus in euangelio. Bonus paſtor animam ſuam
dat pro ouibus ſuis. Inueniunt etiam in eadem ſcriptura
æquales qualiter ſe habere debeant inuicem: cum legunt:
Gal.6. Alter alterius onera portate: & ſic adimplebitis legem
chriſti. Et illud Honore inuicem præuenientes, & multa Rom.12
in hunc modum. Habent ibi & ſubditi quod eorum mo-
res cōponat: quomodo ſcilicet ſubdi eos maioribus opor-
teat: quibus dicitur. Obedite præpoſitis ueſtris: & ſubia- Heb.13.
cete eis. Ipſi enim peruigilant, quaſi rationem reddituri
pro animabus ueſtris.

Sermo. LXIII.

DEntes tui ſicut grex tōſarum: quæ aſcē- Cañ.4.
derunt de lauacro. Omnes gemellis fœ-
tibus, & ſterilis non eſt in eis. Spiritus
ſanctꝰ de cuiꝰ ſecretiori fonte cāticorū
flumen emanat: in his (ut ſentio) den-
tibus myſteria nobis non parua com-
mendat. Non ſunt hi dētes de quibus
dicit̃: deus conteret dētes eorū in ore ipſorum, uel de qui- p̄s.57.
bus ad uirū ſanctū uox diuina proclamat: per gyrum den- Io.41.8.
tiū eius formido. Dētes iſti, lacte cādidiores. Quippe ſpō-
ſæ ſunt cuius ſpeciem cōcupiuit altiſſimus: quæ nō habet
maculā neq; rugam. Cum enim tota candida ſit, cādidior
probatur in dentibus. Noua tamen & inaudita compara-
tione in illius laudes perorat dicens. Dētes tui ſicut grex
tonſarum. Quid in hac rogo ſimilitudine dignum eſt: ut
eam de cæleſtibus arcanis deſcendiſſe credamus? Magnū
prorſus & magno animo magnifice ſentiēdum: Spiritus
enim eſt qui loquitur: qui cum loquitur nec in unum po-
teſt iota uacuum præterire. Aliquid profecto eſt in his dē-
tibus inuolutum: quod euolutum ſacratioris intelligen-
tiæ præſignet arcanum. Dentes enim candidi ſunt & for-
tes: carnem non habent, carēt corio, nihil intra ſe pati poſ-
ſunt: non eſt dolor ſicut dolor eorum: clauſi ſunt labijs ne
uideantur: indecens eſt cum uidentur ridendo: toti cor-
pori maſticant cibum: nullum inde ſaporem habent, non
facile conſumuntur. Per ordinem poſiti ſunt: ſuperiores
alij: & alij inferiores: & cum inferiores moueantur, ſupe-
riores nunquam. Huiuſmodi dentes ego arbitror homi-
nes monaſticæ profeſſionis: qui uiam compendioſiorē &
ſecuriorem uitam eligentes: de toto eccleſiæ corpore qđ
candidū eſt: candidiores eſſe uidētur. Quid enim illis can-
didius: qui totius immundicias ſpurcitiæ euitantes, cogi-
tationum ſicut actionum peccata deplorant? Quid
fortius illis: quibus tribulatio pro ſolatio: contumelia ꝓ
gloria inopia pro abundantia ducit̃. Iſti carnē nō habēt:
qa in carne carnē obliti audiunt ab apoſtolo. Vos autē in Rom.8.
carne non eſtis: ſed in ſpiritu. Corio carent: quia nitorem
& diſtenſionem mundanarū ſolicitudinum nō habentes
in pace in idipſum dormiunt & requieſcunt. Nihil mora-
ri intra ſe patiuntur: quia nec modicum quidem offendi-
culum tolerabile reputant: aut intra ſe aut in conſcientijs
ſingulorū. Hinc eſt illa ueſtra opportuna importunitas
qui tam ſæpe fatigatis nos: ut multoties etiam cū neceſſe
non ſit multum in his dici expendatis. Non eſt dolor ſi-
cut dolor eorum, quia nihil tam horrendum & horribile
eſt ſicut murmur & diſſenſio in congregatione. Clauſi
ſunt labijs ne uideantur, ſicut & nos materialibus uallis
circumcingimur, ne ſecularium oculis & acceſſui patea-
mus. Indecens eſt ſi appareant niſi interdum fortè ad ri-
ſum: quia nihil turpius quàm monachus per urbes & ca-
ſtella diſcurrens, niſi cum illa cogit, quæ operit multitu-
dinem peccatorum. Charitas enim riſus eſt: quia hilaris
eſt. Læta quidem: non tamen diſſoluta. Toti corpori ma-
ſticant cibum dentes: quia ipſi pro toto eccleſiæ corpo-
re, uidelicet tam uiuis quàm mortuis orare ſunt conſtitu-
ti. Nullum inde ſaporem habere debent: nullam ſibi glo-
riam aſſignare: ſed dicere cum propheta. Non nobis do- p̄s.113.
mine non nobis: ſed nomini tuo da gloriam. Non fa-
cile conſumuntur: quia quanto annoſiores tanto feruen-
tiores: & eò rapidius currunt, quo uicinius appropin-